

แนวทางพัฒนากิ่งอ.แม่เมาะ

6.1 แนวทางพัฒนาตามนโยบายของรัฐ

6.1.1 แนวทางพัฒนาตามนโยบายของจังหวัดลำปาง

พื้นที่กิ่งอ.แม่เมาะทั้งหมดถือเป็นพื้นที่ชนบท ของจังหวัดลำปาง ซึ่งได้วางแนวทางพัฒนาสำหรับปี 2524 ไว้ดังนี้

1. แนวทางพัฒนากันกายภาพ

1.1 การพัฒนาแหล่งน้ำ

1.2 การพัฒนาป่าไม้

- วางมาตรการป้องกันการบุกรุกทำลายป่าไม้, การทำไร่เลื่อนลอย
- กำหนดเขตป่าไม้ต้นน้ำลำธาร, พื้นที่ป่าไม้เพื่อการอุตสาหกรรม
- ปลูกป่าทดแทนในพื้นที่ต้นน้ำลำธาร
- จัดชุมชนใหม่สำหรับประชากรในพื้นที่ป่าไม้, ชาวไทยภูเขา รวมทั้งจัดสรรพื้นที่ทำกินให้เพียงพอ

1.3 การพัฒนาการใช้ที่ดิน

- วางแผนการใช้ที่ดินให้สอดคล้องกับสมรรถนะของดิน
- จัดสรรพื้นที่รกร้างว่างเปล่า, ป่าเสื่อมสภาพ ให้มีการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม
- ปรับปรุงรูปแบบการใช้ที่ดิน

2. แนวทางพัฒนากันโครงสร้างพื้นฐาน

2.1 การพัฒนาการคมนาคม

- เร่งก่อสร้างถนนเชื่อมระหว่างตำบล, หมู่บ้าน และถนนภายในหมู่บ้าน
- ปรับปรุงถนนภายในท้องถิ่นที่ชำรุดทรุดโทรม ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้

2.2 การพัฒนาาระบบสาธารณูปโภค

- เร่งรัดให้มีการติดตั้งระบบไฟฟ้าให้ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน
- สร้าง, ขยายระบบประปาขนาดเล็กในระดับตำบล, หมู่บ้าน

- สร้างแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค, บริโภค เช่น การขุดบ่อตื้น, อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก ให้ทั่วถึง

2.3. การพัฒนาการศึกษา

- เร่งกระจายการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึง
- ปรับปรุงโครงสร้างของระบบการศึกษา, ขยายการศึกษานอกระบบ อาชีวศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

2.4 การพัฒนาคำนสาธารณสุข

- เร่งก่อสร้างโรงพยาบาลประจำอำเภอ
- จัดหาบุคคลากร, อุปกรณ์ทางการแพทย์ ให้เพียงพอ
- จัดการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุข, แพทย์ประจำตำบล

3. แนวทางพัฒนาคำนเศรษฐกิจ

3.1 การพัฒนาคำนเกษตรกรรม

- เพิ่มประสิทธิภาพของการผลิตค้ำกสิกรรม ด้วยการปรับปรุงเทคโนโลยีในการผลิต คัดเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสม ปรับปรุงรูปแบบการทำกสิกรรม และส่งเสริมให้มีการปลูกพืชครั้งที่ 2 หรือพืชหมุนเวียน
- ขยายสินเชื่อเพื่อการเกษตรกรรม
- เร่งรัดพัฒนา, ขยายระบบชลประทานเพื่อการเกษตร
- ปรับปรุงโครงสร้างการผลิต โดยเร่งขยายการผลิตในสาขาปศุสัตว์ และประมง

3.2 การพัฒนาค้ำอุตสาหกรรม

- ส่งเสริมอุตสาหกรรมการเกษตร เช่น โรงงานบ่มใบยาสูบ
- ส่งเสริมอุตสาหกรรมเหมืองแร่, ย่อยหิน รวมทั้งอุตสาหกรรมภายในครัวเรือน
- เร่งขยายระบบสาธารณูปโภค, ปกการ ในพื้นที่ที่มีศักยภาพค้ำอุตสาหกรรม

3.3 การพัฒนาระบบชุมชนให้เป็นศูนย์กลางกิจกรรมด้านเศรษฐกิจประเภทต่างๆ

3.4 เร่งรัดการสร้างงานในชนบท

4. แนวทางพัฒนาบ้านประชากร, สังคม

4.1 การพัฒนาประชากร

- เร่งแก้ไขปัญหาประชากรมีรายได้ต่ำ, ไร้อาชีพ
- ขยายการวางแผนครอบครัว

4.2 การพัฒนาชนกลุ่มน้อยหรือชาวไทยภูเขา

- จัดพื้นที่ตั้งถิ่นฐาน, ที่ทำกินให้อยู่ร่วมกันเป็นหลักแหล่ง
- ส่งเสริมการวางแผนครอบครัวเพื่อลดการเพิ่มจำนวนชาวไทยภูเขา
- พัฒนาชาวไทยภูเขา โดยขยายบริการด้านสาธารณสุข และการศึกษารวมทั้งให้ความรู้ด้านเกษตรกรรม

4.3 การพัฒนาสวัสดิภาพทางสังคม โดยเร่งรัด, ขยายบริการทางสังคมแก่ประชากรที่มีรายได้น้อย)

4.4 การพัฒนาความมั่นคง, ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

5. แนวทางพัฒนาความมั่นคงของรัฐ โดยเร่งรัดการฝึกอบรมอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง(อ.พ.ป.)

6.1.2 โครงการพัฒนากิ่งอ.แม่เมาะ

กิ่งอ.แม่เมาะได้มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ จัดวางแผนการ, โครงการพัฒนาในด้านต่างๆ ดังนี้

1. โครงการพัฒนา, ส่งเสริมอาชีพ

1.1 โครงการพัฒนาบ้านเกษตรกรรม กิ่งอ.แม่เมาะและสำนักงานเกษตร

อำเภอ ได้วางโครงการส่งเสริมอาชีพ, พัฒนาค้นเกษตรกรรม ด้วยการเร่งรัด, ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจและเลี้ยงสัตว์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการคัดเลือก, บำรุงพันธุ์พืชและสัตว์ ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการผลิตสมัยใหม่ การใช้ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช โดยแบ่งโครงการพัฒนาออกเป็น

2 ประเภท

1. โครงการซึ่งดำเนินงานโดยหน่วยงานของรัฐ ประกอบด้วยโครงการส่งเสริมการปลูกพืชชนิดต่างๆ ได้แก่ ข้าวไร่, ข้าวพันธุ์ดี, ถั่วลิสง, ถั่วเหลือง, ข้าวโพด และพืชหมุนเวียนในนา โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่และสุกร

2. โครงการซึ่งดำเนินงานโดยประชาชน โดยมอบหมายให้ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านรับไปดำเนินการ ภายใต้การดูแล, คำแนะนำ ของสำนักงานเกษตรอำเภอ ประกอบด้วยโครงการส่งเสริมการปลูกพืช ได้แก่ ถั่วลิสง, กระจง, สับปะรด และโครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นบ้าน

1.2 โครงการพัฒนาค้นอุตสาหกรรม กิ่งอ.แม่เมาะไม่มีการจัดวางโครงการพัฒนาค้นอุตสาหกรรม เพียงแต่ระบุว่าส่งเสริมให้มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมนอกเหนือจากที่มีอยู่

2. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค, บริโภค และเพื่อการเกษตรกรรม เพื่อจัดให้มีแหล่งน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภค, บริโภค และสนับสนุนโครงการพัฒนาค้นเกษตรกรรม ได้มีโครงการแสวงหาแหล่งน้ำเพิ่มเติม เช่น การขุดเจาะน้ำบาดาล, การจัดหาน้ำสะอาด และโครงการทำฝายน้ำล้น

3. โครงการพัฒนาค้นสาธารณสุข

3.1 โครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน โดยให้ความรู้เกี่ยวกับสุขศึกษา, สุขาภิบาล และการโภชนาการ

3.2 โครงการฝึกอบรมนักเรียน, พนักงานอนามัยภาคสนาม

3.3 โครงการจัดตั้งโรงพยาบาลประจำอำเภอขนาด 10 เตียง

3.4 เร่งรัดให้มีประสิทธิภาพในการให้บริการค้นสาธารณสุขแก่ประชาชน

4. โครงการพัฒนาค้นสาธารณูปโภค

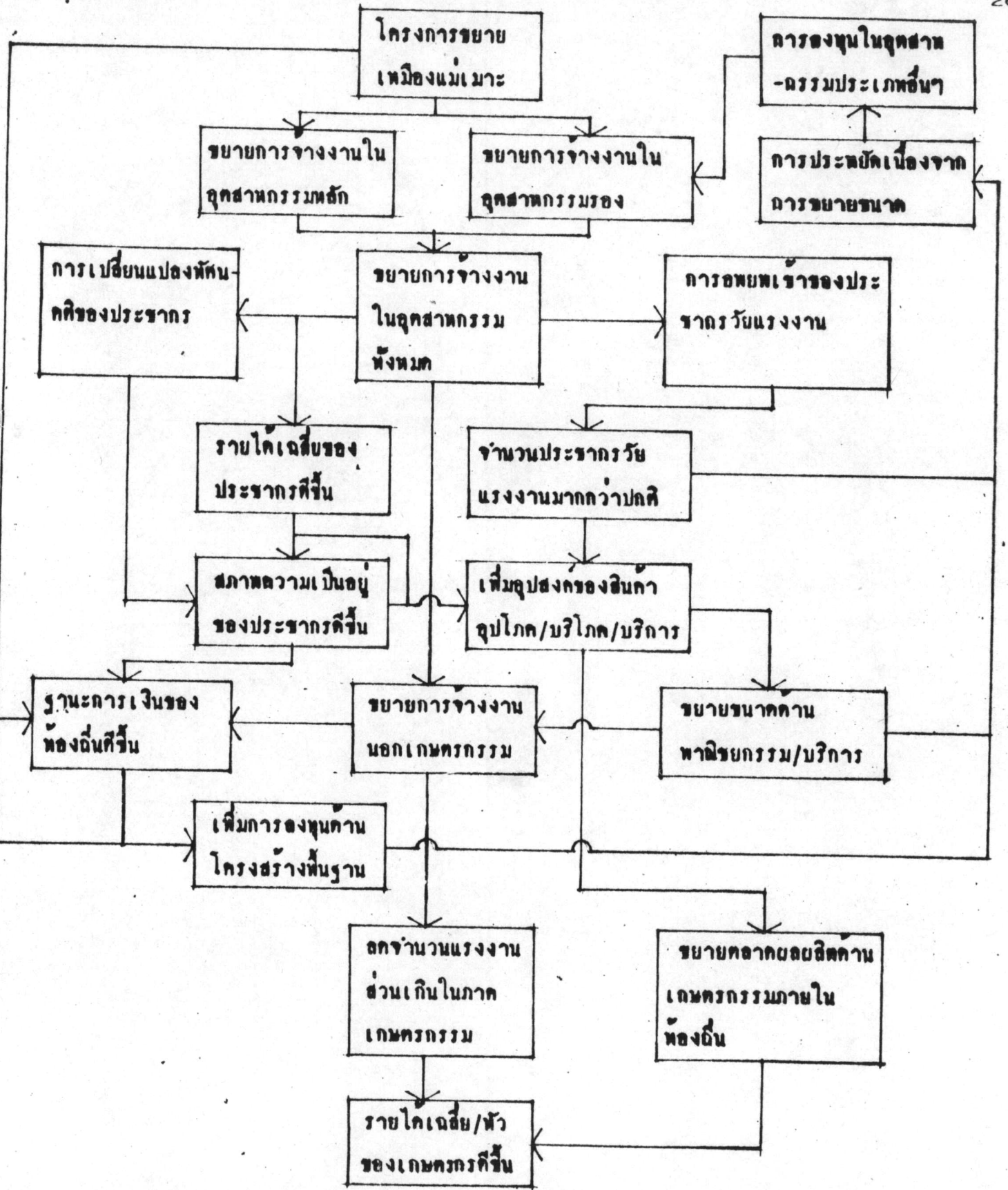
4.1 โครงการติดตั้งระบบไฟฟ้า โดยได้วางโครงการติดตั้งระบบไฟฟ้าเพิ่มอีก 3 หมู่บ้าน ได้แก่พื้นที่ หมู่ที่ 3, 4 และ 5 ใน ต.บ้านดง

4.2 โครงการพัฒนาระบบประปา โดยได้วางโครงการสร้างระบบประปาขึ้นที่ หมู่ที่ 4 ต.บ้านดง

6.2 แนวทางพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่

จากแนวทางพัฒนาตามนโยบายของรัฐทั้งในระดับจังหวัดและอำเภอ จะเห็นว่าได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาบ้านเกษตรกรรมเป็นหลัก ไม่ได้คำนึงถึงความเป็นไปได้หรือศักยภาพของพื้นที่กิ่งอ.แม่เมาะในปัจจุบันแต่อย่างใด ดังได้กล่าวมาแล้วว่า การพัฒนาบ้านเกษตรกรรมมีขีดจำกัดเนื่องจากสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติอยู่หลายประการ จึงเป็นการยากที่จะประสบผลสำเร็จได้จริงในทางปฏิบัติ นโยบายของรัฐในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น ได้ละเลยความสำคัญของโครงการาเหมืองแม่เมาะ ซึ่งจัดเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และมีความผูกพันกับกิ่งอ.แม่เมาะมาเป็นเวลานาน ตลอดจนสอดคล้องกับศักยภาพตามธรรมชาติของพื้นที่ ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรด้านลิกไนต์จำนวนมาก แม้ว่าโครงการาจะเกิดขึ้นโดยเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของประเทศโดยรวม แต่ในช่วงที่ผ่านมาสามารถผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่เกื้อกูลการพัฒนาท้องถิ่นได้ ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงศักยภาพของโครงการาที่จะขยายกำลังการผลิตเป็น 1,150 % ของกำลังการผลิตในปัจจุบัน คาดว่า จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพ, โครงสร้างในค่านต่างๆของกิ่งอ.แม่เมาะได้ชัดเจนและกว้างขวางกว่าในปัจจุบัน ในกรณีที่ได้มีการประสานประโยชน์ระหว่างการผลิตในภาคเกษตรกรรมและภาคนอกเกษตรกรรม ซึ่งจะมีการขยายตัวด้วยอิทธิพลของโครงการาเหมืองแม่เมาะ อย่างมีประสิทธิภาพ จะสนับสนุนให้มีการพัฒนาในภาคเกษตรกรรมได้ ตลอดจนจะสามารถผลักดันให้มีการพัฒนาอย่างสมดุลย์ขึ้นภายในท้องถิ่น แนวทางที่สอดคล้องกับศักยภาพของกิ่งอ.แม่เมาะจึงสมควรสนับสนุนให้โครงการาเหมืองแม่เมาะมีบทบาทเป็นอุตสาหกรรมกลยุทธ ในการก่อให้เกิดการพัฒนาในค่านต่างๆขึ้นภายในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2.1 ขั้นตอนในการพัฒนาด้วยโครงการาเหมืองแม่เมาะ โดยพิจารณาถึงขั้นตอนในการพัฒนาท้องถิ่นด้วยอุตสาหกรรมนำทั่วไปตามทฤษฎี อาจเสนอขั้นตอนในการพัฒนากิ่งอ.แม่เมาะด้วยโครงการาเหมืองแม่เมาะ ซึ่งมีบทบาทเป็นอุตสาหกรรมนำของกิ่งอ.แม่เมาะทั้งในทางทฤษฎีและปฏิบัติ ได้ดังนี้

แผนภูมิ 6.1 แสดงขั้นตอนในการพัฒนากิ่งอ.แม่เมาะด้วยโครงการราเหมืองแม่เมาะ

จะเห็นได้ว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมา อิทธิพลของโครงการแม่เมาะได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในลักษณะที่เกื้อกูลการพัฒนาตามขั้นตอนดังกล่าวอยู่บ้างแล้ว แต่การเปลี่ยนแปลงในบางขั้นตอนยังอยู่ในระดับต่ำและก่อให้เกิดปัญหาแก้อ่อนด้อยในบางลักษณะ สืบเนื่องจากยังคงมีขีดจำกัดเนื่องจากสภาพปัจจัยการผลิตภายในท้องถิ่นและสภาพโครงสร้างการผลิตของโครงการฯ ซึ่งสมควรที่จะปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้โครงการฯ มีบทบาทเป็นกิจกรรมหลักและสามารถสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นโดยส่วนรวมได้มากยิ่งขึ้นในอนาคต

เพื่อแก้ไขสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของกิ่งอ.แม่เมาะ และสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพ, โครงสร้างในค้ำต่าง ๆ ในลักษณะที่เกื้อกูลการพัฒนาท้องถิ่น โดยอาศัยโครงการแม่เมาะเป็นปัจจัยนำ อาจสรุปแนวทางพัฒนากิ่งอ.แม่เมาะ ความสภาพปัญหาและศักยภาพของพื้นที่ ได้ดังนี้

ตาราง 6.1 สรุปแนวทางพัฒนากิ่งอ.แม่เมาะตามสภาพปัญหาและศักยภาพของพื้นที่

เป้าหมายรวม : ยกระดับความเป็นอยู่ของประชากร

สาขา	เป้าหมาย	แนวทางปฏิบัติ	วัตถุประสงค์
1. สภาพสิ่งแวดล้อม ความธรรมชาติ	เปลี่ยนแปลง, ปรับปรุง ให้เกื้อกูลการพัฒนา โดยไม่เกิดความ เสียหาย, เป็นอันตราย ต่อสมมุติฐาน ธรรมชาติหรือชุมชน	1. เร่งปรับปรุง, ฟื้นฟูสภาพ พื้นผิวในบริเวณที่มีการ ทำเหมืองเก่า 2. เร่งฟื้นฟูสมรรถนะของดิน ปลูกป่าทดแทนในพื้นที่ที่มี ความสำคัญต่อต้นน้ำลำธาร	1. เพื่อสามารถจัด- สรรใช้ประโยชน์ ให้เหมาะสม 2. เพื่อความอุดมสมบูรณ์ แก่ดิน, ฟื้นฟูที่ป่าไม้ เพิ่มความชื้น, ลดการกัด

สาขา	เป้าหมาย	แนวทางปฏิบัติ	วัตถุประสงค์
2. สภาพการใช้ที่ดิน	เปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดินให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่	<p>3. ปรับปรุงระบบร่องน้ำ, แหล่งน้ำผิวดิน โดยการสร้างแหล่งน้ำผิวดินเพิ่มเติม เปลี่ยนแปลงหรือขุดลอกร่องน้ำ</p> <p>4. ควบคุมระดับมลสารและกำหนดขอบเขตที่จะได้รับอันตรายจากภาวะมลพิษ ในการพัฒนาอุตสาหกรรม</p> <p>5. วางแผน, มาตรการ, ควบคุมป้องกันการทำลายสภาพสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติในอนาคต</p> <p>1. เร่งสำรวจ, จำแนกประเภทของพื้นที่ที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์แตกต่างกัน</p> <p>2. จัดสรรพื้นที่รกร้าง, ป่าเสื่อมสภาพ ให้มีการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม</p> <p>3. กำหนดพื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>4. จัดรูปแบบชุมชนใหม่, โดยเฉพาะชุมชนในพื้นที่สูง, ชนกลุ่มน้อย</p>	<p>กร่อนของดินชั้นบน</p> <p>3. เพิ่มประสิทธิภาพในการไหล, การกักเก็บน้ำ, ลดความรุนแรงของปัญหาน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก</p> <p>4. ป้องกันหรือลดอันตรายจากภาวะมลพิษจากอุตสาหกรรมที่จะมีต่อสภาพแวดล้อมและชุมชน</p> <p>5. ป้องกัน, ลดปัญหาการทำลายสภาพสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติในระยะยาว</p> <p>1. เพื่อสะดวกในการปรับปรุง, แก้ไข หรือวางแผนให้มีการใช้ประโยชน์ตามศักยภาพ</p> <p>2. ป้องกันการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไม้สภาพดี, เพิ่มขนาดพื้นที่ใช้ประโยชน์</p> <p>3. เพื่อสะดวกในการควบคุม, ป้องกันการทำลายป่าไม้และสะดวกแก่การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติในอนาคต</p> <p>4. ลดการกระจายตัวของชุมชน, ลดปัญหาการลักลอบทำลายป่าไม้</p>

สาขา	เป้าหมาย	แนวทางปฏิบัติ	วัตถุประสงค์
3. สภาพโครงสร้างพื้นฐาน	ขยาย, ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง	<p>5. วางแผน, ความคุ้มค่าไม่การใช้จ่ายประโยชน์ตามศักยภาพของพื้นที่</p> <p>1. ขยายระบบไฟฟ้า, ประปาให้ทั่วถึง</p> <p>2. ขยาย, ปรับปรุงระบบการคมนาคมขนส่ง ภายใต้งดพื้นให้ทั่วถึง, พัฒนาเส้นทางคมนาคมระหว่างชุมชนที่สำคัญ</p> <p>3. ขยาย, ปรับปรุงระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคน, เร่งพัฒนากำลังคนไว้รองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม</p>	<p>5. ป้องกัน, แก้ไขภัยพิบัติการใช้ที่ดินผิดสมรรถนะ</p> <p>1. ยกระดับสวัสดิการทางสังคมแก่ประชากร, ลดความเหลื่อมล้ำภายในท้องถิ่น</p> <p>2. ส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาลงทุนด้านอุตสาหกรรม, พาณิชยกรรมภายในท้องถิ่น</p> <p>3. สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ เช่น ระบบไฟฟ้า ฯลฯ</p> <p>4. ส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาด, ชุมชนศูนย์กลาง, การขยายตัวของภาคนอกเกษตรกรรม โดยส่วนรวม</p> <p>5. ส่งเสริมการคมนาคม, ติดต่อกันระหว่างชุมชนภายในและระหว่างท้องถิ่นโดยตรง</p> <p>6. ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชากรให้เกื้อกูลการพัฒนา</p> <p>7. ยกระดับคุณภาพประชากรเพิ่มจำนวนแรงงานที่สามารทำงานในภาคอุตสาหกรรมได้</p>

สาขา	เป้าหมาย	แนวทางปฏิบัติ	วัตถุประสงค์
<p>4. เศรษฐกิจ</p> <p>4.1 เกษตรกรรม</p>	<p>1. ยกเว้นรายได้</p> <p>2. ลดความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้</p> <p>ยกเว้นรายได้ของเกษตรกร</p>	<p>4. เร่งสร้างโรงพยาบาลประจำอำเภอ จัดหาบุคลากร, อุปกรณ์ที่ได้มาตรฐาน, ให้ความรู้ คำแนะนำแก่ อสส., อสม. และประชากรทั่วไป</p> <p>1. เร่งจัดสรรพื้นที่รกร้าง, ป่าเสื่อมสภาพที่เหมาะสม, ให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม</p> <p>2. ปรับปรุงรูปแบบของพื้นที่ทำการเกษตรกรรม เช่น การจัดรูปที่ดิน</p> <p>3. เพิ่มความอุดมสมบูรณ์, สมรรถนะของดินด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่</p> <p>4. เร่งพัฒนาระบบชลประทานเพื่อการเกษตรกรรม</p> <p>5. ส่งเสริม, ให้คำแนะนำ, ความรู้เทคโนโลยีที่เหมาะสมแก่เกษตรกร</p> <p>6. ปรับปรุง, ขยายเส้นทางคมนาคมระหว่างชุมชนเกษตรกรรมและตลาด</p>	<p>8. พัฒนาสุขภาพอนามัยของประชากร, เพิ่มสมรรถนะของแรงงาน</p> <p>1. แก้ปัญหาเกษตรกรไร้ที่ทำกินและยึดส่วนพื้นที่เกษตรกรรม/ เกษตรกรมีขนาดเล็ก</p> <p>2. เพื่อความสะดวกในการพัฒนาระบบชลประทานและการช่วยเหลือจากภาครัฐ</p> <p>3. เพิ่มผลผลิตภาพของพื้นที่การเกษตร</p> <p>4. เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต, ผลผลิตภาพของแรงงาน</p> <p>5. รักษา, ยกเว้นราคาผลผลิตเกษตรกรรม</p>

สาขา	เป้าหมาย	แนวทางปฏิบัติ	วัตถุประสงค์
4.2อุตสาหกรรม	ปรับปรุงโครงสร้างองค์ประกอบค่านต่างๆให้เกื้อกูลการพัฒนาท้องถิ่นและเป็นประโยชน์ต่อภูมิภาคโดยส่วนรวม	<p>7. ส่งเสริมสถาบันเกษตรกร, การรวมกลุ่มของเกษตรกร</p> <p>8. ปรับปรุงโครงสร้างการผลิต, ขยายการผลิตในสาขาปศุสัตว์และประมง</p> <p>9. ส่งเสริมอุตสาหกรรมต่อเนื่องการผลิตในภาคเกษตรกรรม</p> <p>10. ความคุม, การขยายตัวของแรงงานในภาคเกษตรกรรม, ส่งเสริมให้มีการโยกย้ายไปสู่สาขานอกเกษตรกรรม</p> <p>1. เร่งปรับปรุงโครงสร้างของโครงการฯให้เหมาะสม, ให้มีสัดส่วนของแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานในท้องถิ่นมากขึ้น</p> <p>2. เร่ง, พัฒนาวิธีการใช้ประโยชน์ของถ่านลิกไนต์ในกิจกรรมอื่นๆ</p> <p>3. เร่ง, พัฒนากำลังคนภายในท้องถิ่นให้มีความรู้, ความชำนาญด้านอุตสาหกรรม</p> <p>4. ส่งเสริม, สร้างสิ่งจูงใจให้เอกชนเข้ามาลงทุน เช่น เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ทั่วถึง, ให้คำแนะนำเกี่ยวกับอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพที่จะเกิดขึ้นได้</p>	<p>6. เพิ่มอำนาจการต่อรองของเกษตรกรผู้ผลิต</p> <p>7. ลดปัญหาขาดแคลนพื้นที่การกสิกรรม</p> <p>8. ขยายตลาดภายในท้องถิ่น, ส่งเสริมให้มีการเพิ่มผลผลิต</p> <p>9. ลดจำนวนแรงงานส่วนเกินในภาคเกษตรกรรม</p> <p>1. เปลี่ยนแปลง, ปรับปรุงให้มีลักษณะเป็นอุตสาหกรรมนำของท้องถิ่น</p> <p>2. ขยายตลาดของถ่านลิกไนต์</p> <p>3. เตรียมกำลังคนไว้รองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม</p> <p>4. ส่งเสริมให้มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมต่อเนื่องโครงการฯเหมืองแม่เมาะ รวมทั้งอุตสาหกรรมอื่นๆ</p>

สาขา	เป้าหมาย	แนวทางปฏิบัติ	วัตถุประสงค์
5. ประชากร, สังคม	ยกระดับความ เป็นอยู่และขจัด ความเหลื่อมล้ำ ของกลุ่มฐานะ ทางสังคมภายใน ท้องถิ่น	<p>5. เร่งรัดสำรวจ, ตรวจสอบปริมาณ สำรองของวัตถุดิบประเภทสิ้นแร่</p> <p>6. กำหนดพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรแร่ เขตพัฒนาอุตสาหกรรม, พื้นที่ที่คาดว่าจะ ได้รับอันตรายจากภาวะมลพิษ</p> <p>7. ความคุมขั้นตอนในการพัฒนาอุตสาหกรรม, ระดั้มลสาร</p> <p>8. เร่งขยายกำลังการผลิตของ อุตสาหกรรมที่สามารถทดแทนการ นำเข้าได้</p> <p>9. จัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบในการ พัฒนาแหล่งแร่และอุตสาหกรรมขึ้น ภายในท้องถิ่น</p> <p>10. วางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมใน ระยะยาว รวมทั้งการฟื้นฟูพื้นที่ที่มีการ ใช้ประโยชน์แล้ว</p> <p>1. เร่งดำเนินการ, ให้คำแนะนำ, ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว แก่ประชากร โดยเฉพาะใน ภาคเกษตรกรรม</p> <p>2. เร่งพัฒนาความรู้, ความสามารถ ของประชากรให้เหมาะสม, สอด- คล้องกับศักยภาพในการพัฒนาท้องถิ่น</p>	<p>5. เพื่อสะดวกในการวางแผน พัฒนา ขึ้นมาใช้ประโยชน์</p> <p>6. เพื่อสะดวกในการเข้าไปบุก- เบิกขึ้นมาใช้ประโยชน์, แก้ไข หรือลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้น แก่สิ่งแวดล้อมและชุมชน</p> <p>7. เพื่อความสะดวกในการควบคุม- คุม, ป้องกันภาวะมลพิษจากการ พัฒนาอุตสาหกรรม</p> <p>8. ลดปัญหาการขาดดุลการค้าระหว่าง เงินระหว่างประเทศ</p> <p>9. เพื่อสามารถควบคุม, ตรวจสอบ กระบวนการพัฒนาอย่างใกล้ชิด</p> <p>10. เพื่อให้ เป็นประโยชน์และ ป้องกันความเสียหายแก่ท้องถิ่น ในระยะยาว</p> <p>1. ลดการเพิ่มประชากรตาม ธรรมชาติ โดยเฉพาะในภาค เกษตรกรรม</p> <p>2. เพิ่มคุณภาพประชากร, เปลี่ยน แปลงทัศนคติ ให้เกิดอุตสาห การพัฒนา</p>

สาขา	เป้าหมาย	แนวทางปฏิบัติ	วัตถุประสงค์
6. การปกครอง -องค์กรของ รัฐ	เพิ่มประสิทธิ- ภาพในการ สนองความ ต้องการของ ท้องถิ่น	<p>3. ขยายบริการทางสังคมแก่ประชากร ที่มีรายได้น้อย</p> <p>4. เร่งพัฒนาชนกลุ่มน้อย เช่น การวาง แผนครอบครัว, การส่งเสริมอาชีพ</p> <p>1. ปรับปรุงโครงสร้างรวม, เกี่ยวกับการ การปกครองท้องถิ่น, การจัดสรรงบประมาณ, รายได้ ให้แก่ท้องถิ่น</p> <p>2. ขยายอัตราค่าสังคม, อุปกรณ์ ปรับปรุงลักษณะการประสานงานของ หน่วยราชการต่างๆ ในพื้นที่</p> <p>3. ปรับปรุงระบบการติดต่อ, สื่อสาร ระหว่างหน่วยราชการและประชาชน ส่งเสริม, เผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับ กระบวนการ ปกครอง, การพัฒนา แก่ประชาชน</p> <p>4. เร่งจัดตั้งองค์กรในส่วนท้องถิ่น</p> <p>5. สนับสนุนให้คนในท้องถิ่น เข้าเป็น บุคคลากรของรัฐ</p> <p>6. สร้างสิ่งจูงใจในการปฏิบัติงาน</p> <p>7. จัดตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาทรัพยากรแร่, หรืออุตสาหกรรม</p>	<p>3. เพิ่มสัดส่วนของแรงงานในท้องถิ่น ในภาคนอกเกษตรกรรม</p> <p>4. ลดการย้ายถิ่นของประชากร</p> <p>5. ลดความเหลื่อมล้ำของกลุ่มฐานะ ทางสังคมภายในท้องถิ่น</p> <p>6. เพื่อแก้ปัญหาชนกลุ่มน้อย, ความ มั่นคงของรัฐ</p> <p>1. แก้ไขข้อบกพร่องของระบบราชการ ในปัจจุบันโดยส่วนรวม</p> <p>2. เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน โดยส่วนรวม</p> <p>3. กระตุ้นให้ประชาชนมีความสนใจ เห็นความสำคัญของกระบวนการ ปกครองตนเองและการพัฒนา ท้องถิ่น</p> <p>4. สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการปกครอง, การพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>5. ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมี ความผูกพัน, ความตั้งใจในการ ทำงาน เพื่อประโยชน์แก่ท้องถิ่น</p> <p>6. เพื่อให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ การพัฒนาเหมืองแร่หรืออุตสาหกรรม</p>

สาขา	เป้าหมาย	แนวทางปฏิบัติ	วัตถุประสงค์
		<p>รวมทั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ป้องกันผล ประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น จากการพัฒนาเหมืองแร่และอุตสาหกรรม</p> <p>8. เร่งวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในด้าน ต่างๆ ให้สอดคล้องกับศักยภาพของ พื้นที่</p>	<p>กรรม ให้เกิดประโยชน์หรือไม่ เกิดความเสียหายแก่สภาพแวดล้อม, ประชากรภายในท้องถิ่น</p> <p>7. เพื่อความสะดวกในการดำเนินงาน ให้เป็นประโยชน์แก่ ท้องถิ่นอย่างเหมาะสมและ ต่อเนื่อง</p>

สรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผลการศึกษา

1. จังหวัดลำปางโดยส่วนรวม เป็นภูมิภาคที่มีขีดจำกัดเนื่องจากสภาพสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ เป็นปัญหาในการพัฒนาเกษตรกรรมซึ่งจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นในอนาคต มีการย้ายถิ่นประชากรสุทธิออกสูง ในช่วง 2518-2522 ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตของจังหวัดไปสู่ภาคนอกเกษตรกรรมอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในสาขาโครงสร้างพื้นฐาน, เหมืองแร่ ย่อยหิน และอุตสาหกรรม สอดคล้องกับนโยบายการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมขึ้นที่จังหวัดลำปาง พื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมสูงได้แก่ อ.เมือง, อ.ห้างฉัตร, อ.เกาะคา และกิ่งอ.แม่เมาะ ตามลำดับ โดยเฉพาะกิ่งอ.แม่เมาะมีโครงการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่, มีแนวโน้มและเหมาะสมในการพัฒนาคานอุตสาหกรรมสูงกว่าภาคเกษตรกรรมโดยเปรียบเทียบ

2. กิ่งอ.แม่เมาะโดยส่วนรวมเป็นพื้นที่ทุรกันดาร เพิ่งมีการจัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอ ในปี 2519 มีขีดจำกัดเนื่องจากสภาพสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและขาดการลงเงินพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ประชากรมีการกระจายตัวสูง, มีความหนาแน่นค่อนข้างต่ำ และส่วนใหญ่ยังคงมีสภาพยากจน เป็นพื้นที่ที่มีความผูกพันกับการพัฒนาด้านลิกไนต์มาเป็นเวลานาน ในช่วง 2519-2522 มีการย้ายถิ่นประชากรสุทธิเข้า และมีการขยายตัวของภาคนอกเกษตรกรรม โดยเฉพาะสาขาอุตสาหกรรม แต่ยังคงอยู่ในขอบเขตจำกัด อย่างไรก็ตามทำให้รายได้เฉลี่ยของประชากรสูงขึ้นประมาณ 1.67 %/ปี และมีรายได้ท้องถิ่นสูงเป็นอันดับ 3 ของจังหวัดลำปาง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากอิทธิพลของโครงการแม่เมาะ ซึ่งเป็นกิจกรรมหลักของท้องถิ่น คาดว่าจะสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่เกื้อกูลการพัฒนาท้องถิ่นได้มากยิ่งขึ้นในอนาคต

3. โครงการแม่เมาะ เป็นโครงการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ มีการลงทุนจากภายนอก และใช้ปัจจัยทุนเป็นหลักในการดำเนินการ ครอบครองพื้นที่ประมาณ 9.45 % ของพื้นที่รวมของกิ่งอ.แม่เมาะ ในปี 2521/22 ผลิตถ่านลิกไนต์ได้ประมาณ 1.251 ล้านตัน สำหรับโรงไฟฟ้าขนาด 150 เมกกะวัตต์ แผนการผลิตในระยะแรก ต้องผลิตถ่านลิกไนต์ประมาณ 3.63 ล้านตัน/ปี สำหรับโรงไฟฟ้าขนาด 525 เมกกะวัตต์ โดยมีแผนการผลิตถ่านลิกไนต์เต็มที่

ประมาณ 10-12 ล้านตัน/ปี สำหรับโรงไฟฟ้าขนาด 1,725 เมกกะวัตต์ การดำเนินการตามโครงการปัจจุบัน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆทั้งในลักษณะที่เกื้อกูลและเป็นปัญหาในการพัฒนาท้องถิ่น ผลผลิตของโครงการในปัจจุบันเป็นประโยชน์ต่อภูมิภาคและประเทศโดยรวม

4. จากการคาดประมาณสภาพ, ความต้องการของกิ่งอ.แม่เมาะในอนาคต ภายใน 13.15 ปี โดยประมาณ คาดว่าต้องมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากอิทธิพลของโครงการเหมืองแม่เมาะ สมควรมีการศึกษาและวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องและเกื้อกูลการพัฒนาท้องถิ่น โดยส่วนรวมได้

5. ผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้เสนอไว้ ดังนี้

5.1 โครงการเหมืองแม่เมาะ มีลักษณะเป็นอุตสาหกรรมน้ำ ในพื้นที่กิ่งอ.แม่เมาะ

ค่าความสำคัญของที่ตั้งโครงการเหมืองแม่เมาะ = 2.796

ตัวคูณการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม = 1.360

5.2 โครงการเหมืองแม่เมาะ สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาขึ้นในท้องถิ่น

การเปลี่ยนแปลงขนาดการจ้างงานภาคอุตสาหกรรม(%/ปี) = 0.39

การเปลี่ยนแปลงขนาดการลงทุนในโครงการ(%/ปี)

การเปลี่ยนแปลงรายได้เฉลี่ยของประชากร(%/ปี)

การเปลี่ยนแปลงขนาดการลงทุนในโครงการ(%/ปี) = 0.06

โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายใน, หรือใกล้เคียงพื้นที่โครงการ

การเปลี่ยนแปลงขนาดการจ้างงานภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่โครงการ(%/ปี)

การเปลี่ยนแปลงขนาดการจ้างงานภาคอุตสาหกรรมในกิ่งอ.แม่เมาะ(%/ปี)

= 2.8695

7.2 ข้อเสนอแนะ เพื่อให้โครงการเหมืองแม่เมาะมีบทบาทเป็นกิจกรรมหลักด้านเศรษฐกิจที่สามารถเกื้อหนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นและภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพื่อป้องกันภัยหรือลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการในอนาคต มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมซึ่งแยกได้เป็น 2 ลักษณะดังนี้

7.2.1 การแก้ไข, ปรับปรุงกระบวนการพัฒนาโครงการเหมืองแม่เมาะ ในปัจจุบัน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาโครงการเหมืองแม่เมาะโดยตรง ได้ทำการศึกษา, วางแผนและกำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานเพื่อให้การพัฒนาโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอยู่แล้ว ตลอดจนเพื่อป้องกัน, ภัยหรือลดปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการไว้หลายประการด้วยกัน ซึ่งอาจจัดเป็นโครงการพัฒนาทรัพยากรธรณีภายในประเทศที่เป็นไปความหลักเกณฑ์และมีประสิทธิภาพโครงการหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม, สำหรับการศึกษาครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. วางแผนการใช้ประโยชน์ของด้านลิกไนต์ในระยะยาว การวางแผนการใช้ประโยชน์ของด้านลิกไนต์ตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมา หน่วยงานที่รับผิดชอบได้มีแผนการดำเนินงานที่ค่อนข้างชัดเจนอยู่แล้ว แต่ส่วนใหญ่ยังคงจำกัดการใช้ประโยชน์เพื่อการผลิตกระแสไฟฟ้าเท่านั้น ยังไม่มีแผนการใช้ประโยชน์จากด้านลิกไนต์ในค่านอื่นๆที่แน่นอน จึงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

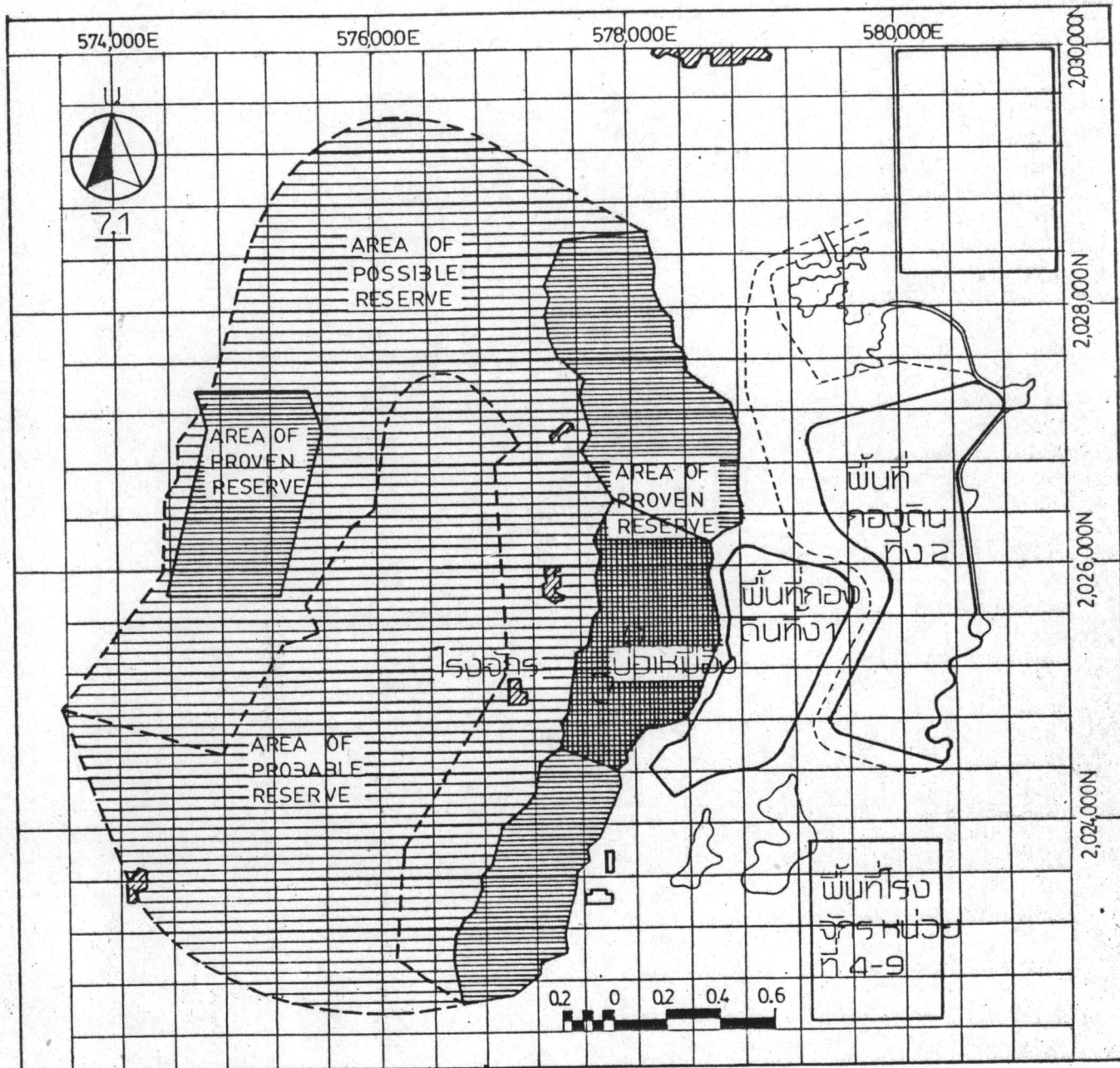
1.1 คาดประมาณความต้องการ, การใช้ประโยชน์ของด้านลิกไนต์ในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับอุตสาหกรรมหรือกิจกรรมอื่นที่มีศักยภาพจะเป็นไปได้ในอนาคต

1.2 ขยายงานการสำรวจทางธรณีวิทยาในพื้นที่ใกล้เคียงที่มีศักยภาพจะเป็นแหล่งสะสมตัวของด้านลิกไนต์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่หรือกิจกรรมในอนาคต

1.3 กำหนดขอบเขตของพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรด้านลิกไนต์ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการใช้ที่ดินในอนาคต อาจแบ่งพื้นที่แหล่งสะสมตัวของด้านลิกไนต์ในปัจจุบันเป็น 2 ระดับ

1.3.1 พื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรด้านหินชั้น 1 ครอบคลุมพื้นที่ที่เป็นแหล่งสะสมตัวของด้านลิกไนต์ประเภท PROVEN RESERVE มีปริมาณด้านลิกไนต์รวมกันประมาณ 150 ล้านตัน มีขนาดพื้นที่รวมกัน 6.28 กม² แบ่งได้เป็น 2 ประเภท

1. พื้นที่ที่มีแผนการจะเปิดทำเหมือง ครอบคลุมพื้นที่ซึ่งต่อเนื่องกับบริเวณเหมืองเก่าและได้มีการวางแผนที่จะเปิดทำเหมืองภายในระยะเวลา 30 ปี มีปริมาณด้านลิกไนต์

แสดง พื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากร ถ่านลิกไนต์

- พื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรระดับ 1
- พื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรระดับ 2
- เขตพัฒนาเหมือง (ปัจจุบัน)

ประมาณ 130 ล้านตัน มีขนาดพื้นที่รวมกัน 5.17 กม²

2. พื้นที่ที่ยังไม่มีแผนการจะเปิดทำเหมือง ปัจจุบันเป็นพื้นที่อ่างเก็บน้ำ ห้วยหลวง มีปริมาณถ่านหินในค้ประมาณ 20 ล้านตัน มีขนาดพื้นที่รวมกัน 1.11 กม²

1.3.2 พื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรถ่านหินชั้น 2 คาดว่าจะมีถ่านหินในค้รวมกัน ประมาณ 500 ล้านตัน มีขนาดพื้นที่รวมกัน 17.72 กม² แบ่งได้เป็น 2 ประเภท

1. พื้นที่ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรสำรองประเภท PROBABLE RESERVE คาดว่าจะมีถ่านหินในค้ประมาณ 200 ล้านตัน มีขนาดพื้นที่ 9.82 กม²

2. พื้นที่ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรสำรองประเภท POSSIBLE RESERVE คาดว่าจะมีถ่านหินในค้ประมาณ 300 ล้านตัน มีขนาดพื้นที่ 7.90 กม²

1.4 วางแผน, กำหนดมาตรการเพื่อควบคุมและปรับปรุงลักษณะการใช้ที่ดินในพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากร เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเมื่อจะมีการพัฒนาถ่านหินขึ้นมาใช้ประโยชน์ โดยอาจแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.4.1 วางแผนการใช้ที่ดินภายในพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรถ่านหินชั้น 1¹

1. ควบคุมไม่ให้มีการขยายตัวของชุมชน, การก่อสร้างอาคารบ้านเรือน หรือการค้ดินฐานอย่างถาวร แต่อาจยินยอมให้มีการค้ดินฐานในบางลักษณะภายใต้เงื่อนไขที่ไม่เป็นปัญหาในการโยกย้าย

2. ควบคุมการพัฒนา, ใช้ประโยชน์ของที่ดินเพื่อการกสิกรรมหรือการปลูกป่าให้เหมาะสม โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีแผนการที่จะเปิดเหมืองแล้ว

3. วางแผนโยกย้ายประชากรออกไปจากพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรถ่านหินประเภทนี้ โดยเฉพาะในส่วนที่จะมีการเปิดทำเหมืองในช่วงแรก(5-10 ปี) และสมควรค้จกัสรรพื้นที่ค้ดินฐาน, ที่ทำกินตามปกติให้แก่ประชากรกลุ่มดังกล่าว

4. วางแผนการใช้ที่ดินในพื้นที่ค้ดังกล่าว โดยพยายามจกัองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้อง ให้อยู่ในพื้นที่หรือบริเวณใกล้เคียงและมีเชคกันชนเพื่อป้องกันไม่ให้ชุมชนรอบนอกได้รับอันตรายจากภาวะมลพิษในการพัฒนาเหมืองและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

5. การเปลี่ยนแปลงสภาพการใช้ที่ดินที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงไฟฟ้า หน่วยที่ 1-3 ควรจะได้มีการศึกษาความเหมาะสมในรายละเอียดเพื่อป้องกันความสูญเสียทางเศรษฐกิจ

¹ สำหรับการกำหนดพื้นที่ใช้ประโยชน์ในการทำเหมืองและองค์ประกอบอื่นๆของโครงการในระยะแรก, หน่วยงานที่รับผิดชอบได้กำหนดค้ก่อนข้างจกัเงินแล้ว

1.4.2 การใช้ที่ดินภายในพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรทางด้านหินชั้น 2

1. เร่งดำเนินการสำรวจตรวจสอบทรัพยากรสำรองในพื้นที่ เพื่อกำหนดเป็นพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรด้านหินชั้น 1 เพิ่มเติม

2. ควบคุมการขยายตัวของชุมชนไม่ให้มีความหนาแน่นสูง, รวมทั้งไม่ควรมีการพัฒนาเป็นชุมชนพาณิชย์กรรม, ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งหรือสถานที่ราชการ

3. ควบคุมการพัฒนาระบบชลประทานเพื่อการเกษตรกรรมขนาดใหญ่ เช่น เรือนหรืออ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่

2. วางแผน, ปรับปรุงโครงสร้างและกระบวนการผลิต

2.1 ปรับปรุงโครงสร้างการจ้างงาน

2.1.1 ปรับปรุงให้มีสัดส่วนการจ้างงานให้มากขึ้นตามขนาดของงาน

2.1.2 ส่งเสริมให้แรงงานในท้องถิ่นสามารถเข้ามีส่วนร่วมในโครงการ

ให้มากขึ้น โดยอาจกำหนดเป็นสัดส่วนให้สัมพันธ์กับการทำอาชีพที่ดั้งเดิมฐานและที่ทำกินของประชากร ความปกติ

2.1.3 ส่งเสริมให้แรงงานชั่วคราวในโครงการย่อยต่างๆ (ซึ่งเป็นแรงงานส่วนเกินในภาคเกษตรกรรมภายในท้องถิ่น) ได้พัฒนาความรู้ความสามารถเพิ่มเติมในระดับที่จะสนองความต้องการแรงงานในบางลักษณะของโครงการในอนาคตได้

2.2 ส่งเสริมให้เอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากด้านดิจิทัลในค้ำานอื่นๆ ที่ไม่ใช่การผลิตกระแสไฟฟ้า เพื่อสนับสนุนให้มีการพัฒนารูปแบบของการใช้ประโยชน์จากด้านดิจิทัล และขยายความสัมพันธ์ของโครงการทั้งภายในท้องถิ่นและภูมิภาคให้กว้างขวางขึ้น

2.3 ปรับปรุงกระบวนการผลิตในแต่ละชั้นคอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด, กำหนดมาตรการและควบคุมระดับมลสารในแต่ละชั้นคอนของกระบวนการผลิตให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

2.4 ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนาวิธีการทำเหมืองให้เหมาะสม เพื่อสามารถนำด้านดิจิทัลในชั้นที่อยู่ค้ำานตะวันตกของพื้นที่บ่อเหมืองในปัจจุบัน ซึ่งมีความลึกมากกว่า 140 เมตร (จากผิวดิน) ขึ้นมาใช้ประโยชน์

3. การศึกษา, วางแผนเพื่อจัดการให้การเปลี่ยนแปลงสภาพสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินการเป็นไปอย่างเหมาะสม

3.1 กำหนดพื้นที่พัฒนาเหมืองและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง, พื้นที่ที่จะมีการเปลี่ยนแปลงสภาพสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ที่จะได้รับอันตรายจากภาวะมลพิษ จากการดำเนินโครงการฯ ทุกประเภท รวมทั้งพื้นที่กันชนระหว่างพื้นที่ดังกล่าวและชุมชนความปกติ

3.2 กำหนดมาตรฐานของระดับมลสารในบริเวณพื้นที่โครงการฯ ให้เหมาะสมกับระบบสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ดังกล่าว

3.3 จัดระบบการกำจัดของเสีย, การควบคุม, ตรวจสอบมลสารในระบบสิ่งแวดล้อม ให้สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

3.4 ติดตาม, ตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงสภาพสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในพื้นที่โครงการฯ เพื่อความสะดวกในการควบคุม, แก้ไขปัญหาและฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อม

3.5 พัฒนา, ปรับปรุงวิธีการแก้ไข, ป้องกันหรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหาการทำลายสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ¹

3.6 ให้การศึกษา, คำแนะนำเกี่ยวกับอันตรายของมลสารประเภทต่างๆ, การป้องกันอันตรายจากภาวะมลพิษ, ภูมิทัศน์จากกระบวนการพัฒนาเหมือง รวมทั้งควรจัดตั้งหน่วยบริการด้านสาธารณสุขสำหรับประชาชนทั่วไปภายในและใกล้เคียงพื้นที่โครงการฯ

4. วางแผนฟื้นฟูสภาพ, การใช้ประโยชน์ของพื้นที่โครงการฯ ในอนาคต

4.1 ตรวจสอบ, จำแนกประเภทของพื้นที่ตามลักษณะ, คุณภาพและระดับความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม

4.2 ปรับปรุง, ฟื้นฟูสภาพของพื้นที่เพื่อเตรียมการใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสม ²

4.3 วางแผนการใช้ประโยชน์ให้สอดคล้องกับคุณค่าของทรัพยากร, ความต้องการของท้องถิ่น, ความคุ้มค่าในการลงทุนและสภาพของพื้นที่ เช่น

บ่อเหมือง อาจปรับปรุงเพื่อใช้ประโยชน์เป็นพื้นที่เกษตรกรรมในระยะต่อไป หรืออาจปรับปรุงเป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ เป็นองค์ประกอบของสวนสาธารณะหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

¹ ปัจจุบันหน่วยงานที่รับผิดชอบได้มีการวางแผนป้องกัน, แก้ไข การทำลายสภาพแวดล้อมจากการดำเนินงานของโครงการฯ อยู่แล้ว

² ปัจจุบันได้มีการวางแผนปรับปรุง, ฟื้นฟูสภาพของพื้นที่บ่อเหมืองและกองดินทิ้ง ซึ่งอาจศึกษารายละเอียดได้จาก "แผนฟื้นฟูสภาพเหมืองแม่เมาะ" การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2522

กองคินทัง เป็ลือกคินบริเวทคังกล่าวส่วนหนึ่งจะถมกลับไปในบ่อเหมือง ส่วนที่เหลือนำไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ เช่น ใช้เป็นวัสดุสำหรับการถมที่เพื่อก่อสร้าง ในอนาคต ฯลฯ บริเวทกองคินทังปัจจุบันอาจปรับปรุงเป็นพื้นที่เกษตรกรรมหรือปลูกสร้างสวนป่า หรือพัฒนาเป็นสวนสาธารณะสำหรับชุมชนในอนาคต

อ่างเก็บน้ำ - สมควรคงสภาพอ่างเก็บน้ำไว้ โดยอาจฟื้นฟูคุณภาพเสียใหม่ เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับชุมชนหรือการเกษตรกรรม รวมทั้งอาจปรับปรุงให้เป็นสถานที่พักผ่อน, สถานที่ท่องเที่ยว ที่มีคุณค่าด้านทัศนียภาพในอนาคต

นอกจากนั้นในช่วงที่ยังมีการเปิดทำเหมืองอยู่ องค์ประกอบที่สำคัญทั้ง 3 ประเภท อาจปรับปรุงให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งมีคุณค่าทางทัศนียภาพที่หาได้ยากอีกด้วย

4.4 ความคุม, รักษาสภาพแวดล้อมในอนาคต โดยที่พื้นที่ดังกล่าวอาจมีมลสารจากการพัฒนาเหมืองเหลืออยู่ รวมทั้งการฟื้นฟูสภาพ อาจต้องใช้เวลานาน จึงสมควรต้องมีการควบคุม ปรับปรุงและรักษาสภาพแวดล้อมในบริเวณดังกล่าวต่อไป

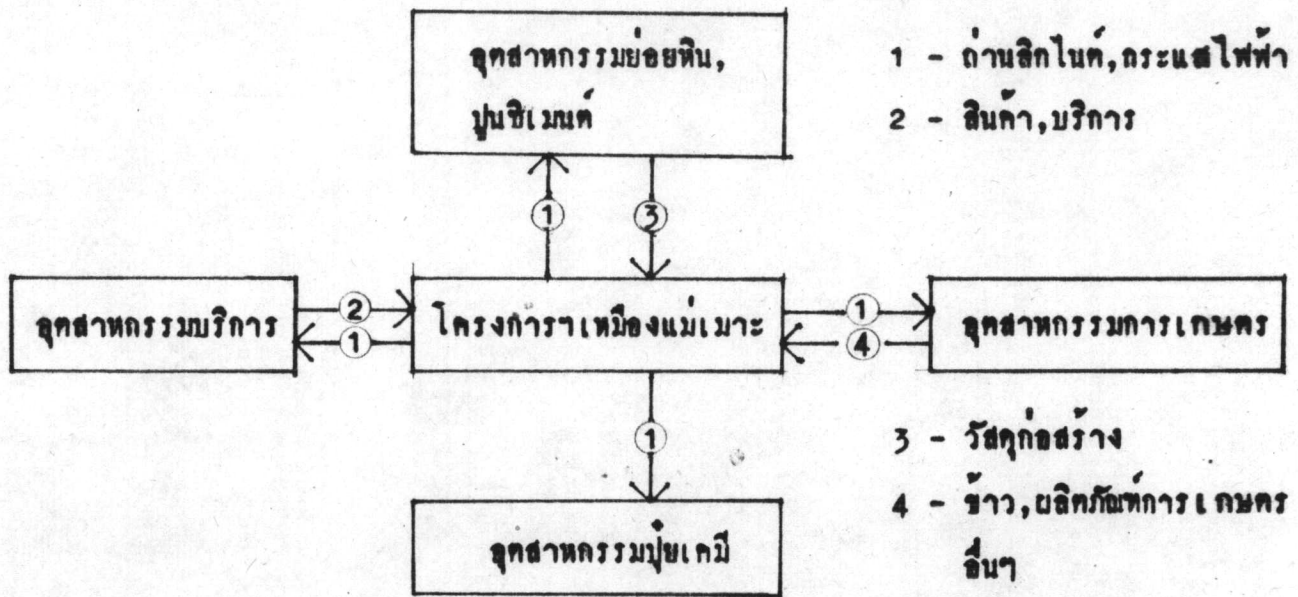
5. พัฒนารูปแบบความสัมพันธ์ของโครงการเหมืองแม่เมาะและกิจกรรมอื่นๆ

5.1 วางแผนให้มีการผลิตกระแสไฟฟ้าและขยายกำลังการผลิตถ่านลิกไนต์ เพื่อประโยชน์ในการอุตสาหกรรมหรือกิจกรรมอื่นๆ ทั้งภายในท้องถิ่นและภูมิภาค

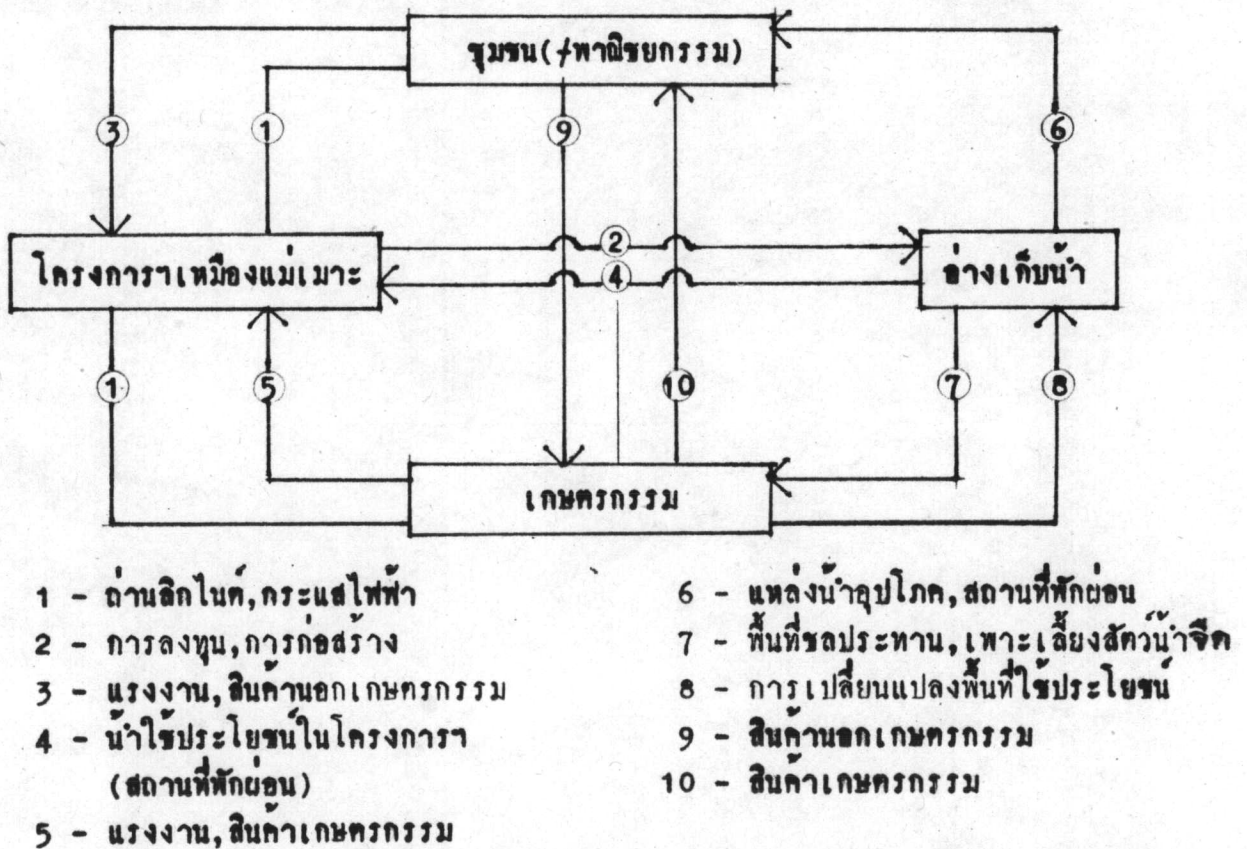
5.2 วางแผน, ปรับปรุงให้มีการประสานประโยชน์ระหว่างโครงการเหมืองแม่เมาะ องค์ประกอบของโครงการและกิจกรรมอื่นๆภายในท้องถิ่น

5.2.1 ส่งเสริม, พัฒนาระบบความสัมพันธ์ภายในสาธาอุตสาหกรรม โดยสนับสนุนให้มีการใช้ถ่านลิกไนต์หรือกระแสไฟฟ้าในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมอื่นๆ และพยายามที่จะใช้ประโยชน์ของผลิตผลจากอุตสาหกรรมที่มีอยู่ภายในท้องถิ่น

5.2.2 ส่งเสริม, พัฒนาระบบความสัมพันธ์ระหว่างโครงการเหมืองแม่เมาะ, อ่างเก็บน้ำของโครงการ, ชุมชน (พาณิชยกรรม) และเกษตรกรรม ให้มีการประสานประโยชน์ระหว่างกันได้มากขึ้น

แผนภูมิ 7.1 แสดงตัวอย่างระบบความสัมพันธ์ภายในภาคอุตสาหกรรม

แผนภูมิ 7.2 แสดงตัวอย่างระบบความสัมพันธ์ระหว่างโครงการแม่เมาะ, อ่างเก็บน้ำ, ชุมชน (ฟาร์มขี้กบ) และเกษตรกรรม

5.2.3 วางแผนการใช้เปลือกหินที่ขุดขึ้นมา ให้เป็นประโยชน์ในกิจกรรม
บางประเภทในท้องถิ่น

1. เปลี่ยนแปลงพื้นที่สำหรับกองเปลือกหิน ให้เป็นเขตกั้นชนระหว่าง
ป่าสภาพดีและพื้นที่ชุมชนหรือเกษตรกรรม

2. สนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์จากเปลือกหิน เช่น ใช้เป็นวัสดุ
ในการก่อสร้าง, ดินที่ สำหรับการก่อสร้างประเภทต่างๆ

7.2.2 การวางแผนพัฒนา, ปรับปรุงองค์ประกอบอื่นๆ เพื่อที่จะสนับสนุนให้โครงการาเมืองแม่เมาะ มีบทบาทเป็นอุตสาหกรรมกลยุทธซึ่งจะสามารถผลักดันให้เกิดการขยายตัวของสาขาอุตสาหกรรมและภาคนอกเกษตรกรรมโดยส่วนรวม ตลอดจนสามารถเห็นยวนำให้เกิดการพัฒนาในค้ำานต่างๆภายในท้องถิ่นและภูมิภาคโดยส่วนรวมได้ มีข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

(1). การเร่งรัดพัฒนากำลังคนภายในท้องถิ่นและภูมิภาค

1.1 การเร่งรัดพัฒนากำลังคนค้ำานอุตสาหกรรม เพื่อเตรียมกำลังคนไว้รองรับการขยายขนาดการจ้างงานของโครงการาเมืองแม่เมาะและอุตสาหกรรมอื่นๆ สมควรเร่งรัดพัฒนากำลังคนทั้งในระยะยาว ด้วยการปรับปรุง, พัฒนาระบบการศึกษา, จัดตั้งโรงเรียนที่สอนค้ำานวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับความต้องการในอนาคต และในระยะสั้น โดยใช้มาตรการเร่งค้ำานต่างๆ เช่น การจัดฝึกอบรมแรงงานค้ำานอุตสาหกรรมในท้องถิ่นหรือในจังหวัด

1.2 การพัฒนากำลังคนในภาคเกษตรกรรมและประชากรโดยส่วนรวม เพื่อยกระดับ, คุณภาพ ของประชากรในท้องถิ่นโดยส่วนรวม ให้มีความสามารถในการผลิตทั้งในค้ำานเกษตรกรรมและการประกอบอาชีพอื่นๆ รวมทั้งสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้เกื้อกูลกระบวนการพัฒนามากขึ้น อาจกระทำได้โดยการปรับปรุง, ขยายการศึกษาในท้องถิ่นโดยตรงหรือการเร่งรัดพัฒนา, ส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชากรด้วยวิธีการต่างๆ

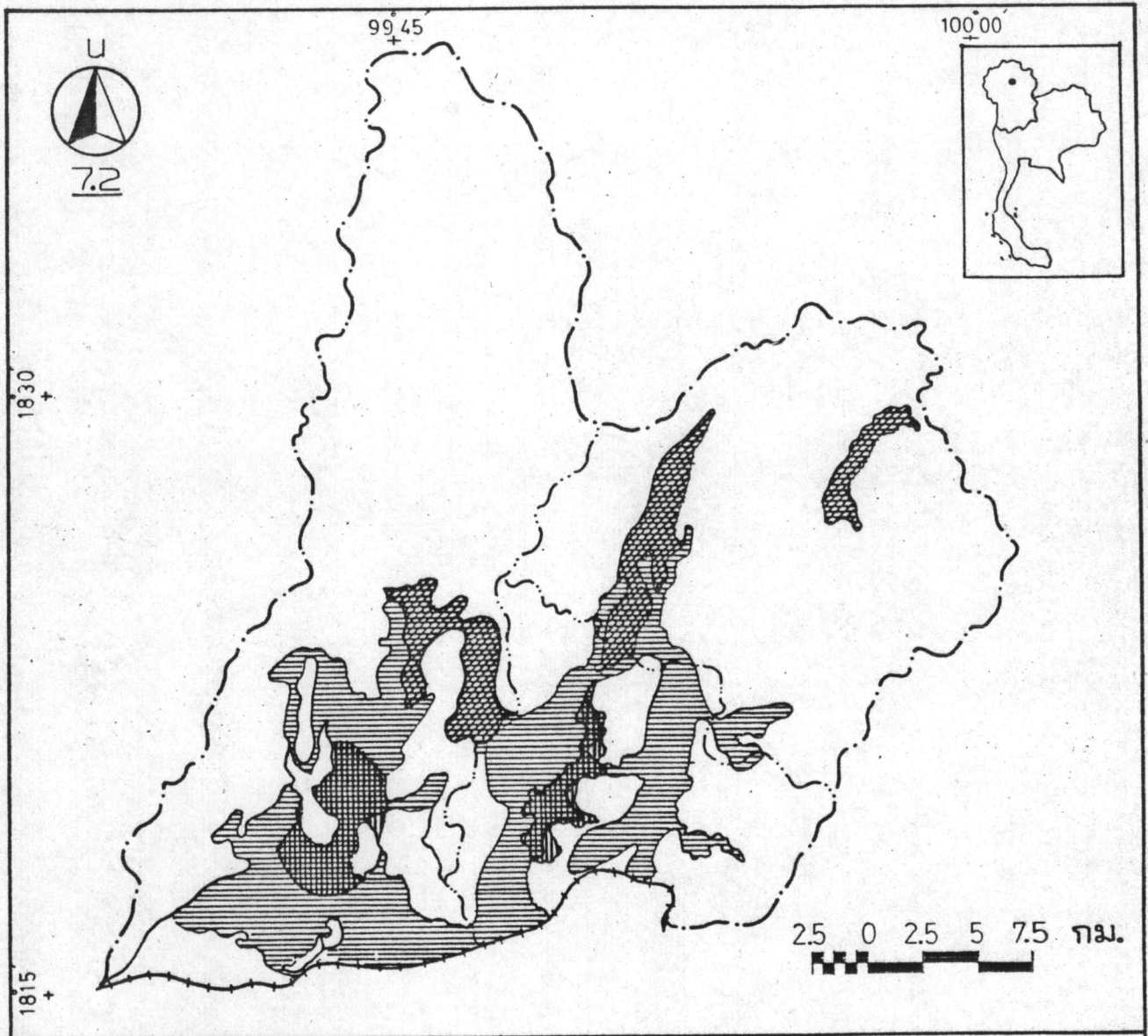
(2). การเร่งรัดปรับปรุง, แก้ไข ปัญหาค้ำานเกษตรกรรม เพื่อไม่ให้เกิดการทำลายพื้นที่เกษตรกรรมของโครงการาเมืองแม่เมาะและความยากจน, ค้ำายพัฒนาในภาคเกษตรกรรมในท้องถิ่น เป็นอุปสรรคต่อการค้ำาเนินโครงการาและกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น และเพื่อสนับสนุนให้มีการประสานประโยชน์กับการขยายตัวของภาคนอกเกษตรกรรมในอนาคต มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 จำแนกประเภทของพื้นที่เกษตรกรรมตามสภาพปัญหา โดยอาจแบ่งเป็น

3 ประเภท

2.1.1 พื้นที่ค้ำายพัฒนาค้ำานเกษตรกรรม ได้แก่ พื้นที่ที่ไม่มีการชลประทาน การปรับปรุงรูปแบบการผลิตซึ่งอาจหมายถึงพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมดของกิ่งอ.แม่เมาะ

2.1.2 พื้นที่ซึ่งมีการทำลายสภาพแวดล้อม ได้แก่ พื้นที่ที่มีการทำเกษตรกรรมในที่สูงหรือในพื้นที่ป่าและป่าเสื่อมสภาพ(ป่าแดง)

กิ่งอำเภอแม่เม้า
จังหวัด ตาก

แสดง พื้นที่เกษตรกรรมที่มีสภาพ
ปัญหาคล้ายคลึงกัน

----- เขตกิ่งอำเภอ
----- เขตตำบล

- พื้นที่คอกพัฒนาตามเกษตรกรรมทั่วไป
- พื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์
- พื้นที่ที่มีการทำลายสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ

2.1.3 พื้นที่ซึ่งมี, จะมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ ได้แก่พื้นที่ซึ่งถูกทำลายโดยการขยายโครงการาเหมืองแม่เมาะ, องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง เช่น เรือนแม่จาง ตลอดจนพื้นที่อุตสาหกรรม, ชุมชน ฯลฯ ในอนาคต

2.2 จำแนกประเภทของพื้นที่ตามศักยภาพการใช้ประโยชน์ด้านเกษตรกรรม (ในรายละเอียด) เช่น พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชชนิดต่างๆหรือการปลูกป่า ฯลฯ

2.3 วางแผน, กำหนดการแก้ไขปัญหาค่าความสำคัญและระดับความรุนแรงของปัญหาค่าความข้อ 2.1 และเร่งรัดดำเนินการฟื้นฟู, ปรับปรุง สภาพการใช้ประโยชน์ให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ค่าความข้อ 2.2 เช่น คัดเลือกพื้นที่หรือวิธีการเพาะปลูก ฯลฯ ที่เหมาะสม

2.4 เร่งรัด, ปรับปรุงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับ การพัฒนาเกษตรกรรมให้มีประสิทธิภาพ โดยอาจเพิ่มอัตราค่าจ้างคน, อุปกรณ์และแรงจูงใจด้านอื่นๆ

(3). การวางแผน, ส่งเสริมให้มีการขยายตัวของสาขาอุตสาหกรรมอื่นๆ เพื่อสนับสนุนให้มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องโครงการาเหมืองแม่เมาะมากขึ้น ทั้งในระดับท้องถิ่นและภูมิภาค โดยส่วนรวม มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ให้ความรู้และคำแนะนำ เกี่ยวกับอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคต เช่น อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์, อุตสาหกรรมเซรามิกส์ หรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปถ่านลิกไนต์ต่างๆ

3.2 ให้ความช่วยเหลือ, การสนับสนุนในการจัดตั้งหรือการลงทุนในระยะเริ่มแรก ทั้งโดยหน่วยงานของรัฐในระดับจังหวัดและส่วนกลาง

3.3 เร่งรัดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ทั่วถึง โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมทั้งในระดับท้องถิ่นและภูมิภาคโดยส่วนรวม

3.4 ส่งเสริมให้มีการค้นคว้า, วิจัย เพื่อพัฒนาการใช้ประโยชน์ของถ่านลิกไนต์ในค้ำต่างๆให้กว้างขวางขึ้น รวมทั้งควรมีการสำรวจแหล่งสะสมตัวของถ่านลิกไนต์, แหล่งทรัพยากรอื่น ๆ ในบริเวณอื่นๆของจังหวัดลำปางโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง

3.5 จัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรม, เหมืองแร่ขึ้น ภายในท้องถิ่นหรือจังหวัดลำปาง เพื่อรักษาดลประโยชน์ของท้องถิ่นและภูมิภาคซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรสมควรจัดตั้งองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐทั้งในท้องถิ่นและในระดับจังหวัด เพื่อควบคุมการทำเหมืองแร่

และอุตสาหกรรมอื่นๆ เพื่อที่จะส่งเสริมให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่นและภูมิภาคในสัดส่วนที่เหมาะสม

3.6 ปรับปรุงนโยบาย, ลักษณะการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ เพื่อรักษาความ
 ชัดแจ้งในการดำเนินการพัฒนาของแต่ละหน่วยงาน สมควรที่จะได้จัดวางนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น
 หรือภูมิภาคที่แน่ชัดและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ นอกจากนั้นสมควรจะได้มีการวางแผนและ
 จัดสรรงบประมาณ, กำลังคนและอุปกรณ์ ให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนกระบวนการพัฒนาในแต่ละ
 ขั้นตอน ซึ่งมีศักยภาพที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(4). การวางแผน, ปรับปรุงให้มีการใช้ที่ดินและการขยายตัวของชุมชนอย่างเหมาะสม

4.1 วางแผน, จัดหาพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคค
 ทั้งสำหรับชุมชนอุตสาหกรรม, พาณิชยกรรม ในบริเวณ ค.บ้านคองคองล่างซึ่งอยู่ในเขตอิทธิพลของ
 โครงการท่าเหมืองแม่เมาะ และชุมชนอื่นๆที่คาดว่าจะมีการขยายตัวหนาแน่นขึ้นในอนาคต

4.2 วางแผน, จัดหาพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ เพื่อไม่ให้
 เป็นอุปสรรคในการพัฒนาโครงการท่าเหมืองแม่เมาะและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ในระยะต่อไป
 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สมควรควบคุมการขยายการใช้ประโยชน์ของที่ดินเป็นสถาบันราชการ ควรจะได้
 ศึกษาเพื่อโยกย้ายพื้นที่สถาบันราชการออกจากบริเวณที่ตั้งในปัจจุบัน ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการ
 ท่าเหมืองในอนาคต โดยเร่งด่วน

(5). ควรมีการวางแผน, กำหนดนโยบายและขั้นตอนสำหรับโครงการพัฒนาทรัพยากรธรณี
ขนาดใหญ่ทุกประเภทโดยส่วนรวม เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศโดยส่วนรวมและท้องถิ่น ซึ่งเป็น
 แหล่งทรัพยากร ในสัดส่วนที่เหมาะสม

7.2.3 แนวทางการใช้ที่ดินของกิ่งอ.แม่เมาะ

(1). ประเภทการใช้ที่ดิน จากการคาดประมาณขนาดพื้นที่ใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ ในช่วง 2528-2543 ซึ่งแสดงไว้ในตาราง 5.22 อาจสรุปกิจกรรมหรือประเภทการใช้ที่ดินที่สำคัญของกิ่งอ.แม่เมาะในอนาคต ได้ดังนี้

1.1 โครงการาเหมืองแม่เมาะและโครงการที่เกี่ยวข้อง ต้องการพื้นที่ใช้ประโยชน์รวมกัน 70.0 กม.² ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1.1.1 พื้นที่พัฒนาเหมืองลิกไนต์และโรงไฟฟ้าลิกไนต์ รวมทั้งพื้นที่อนุรักษ์ถ่านลิกไนต์ รวม 28.69 กม.² มีกิจกรรมที่สำคัญดังนี้

1. บ่อเหมือง
2. กองหินทิ้ง
3. โรงไฟฟ้าลิกไนต์
4. อ่างเก็บน้ำเพื่ออุตสาหกรรม
5. ชุมชน, สำนักงานเหมืองแม่เมาะ
6. พื้นที่อนุรักษ์ถ่านลิกไนต์สำรอง

1.1.2 พื้นที่โครงการเขื่อนแม่จาง 12.30 กม.²

1.1.3 พื้นที่ตั้งถิ่นฐานใหม่ของประชากรในเขตพัฒนาโครงการาเหมืองแม่เมาะและเขื่อนแม่จาง รวม 29.01 กม.²

1.2 พื้นที่เกษตรกรรม ต้องการพื้นที่ใช้ประโยชน์รวมกัน 33.6917 กม.² ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

1.2.1 พื้นที่กสิกรรม 31.933 กม.²

1.2.2 พื้นที่แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม 1.758 กม.²

นอกจากนั้น กิ่งอ.แม่เมาะในอนาคต ต้องการพื้นที่สำหรับการปลูกสัตว์และประมงน้ำจืด ซึ่งไม่อาจประมาณขนาดพื้นที่ใช้ประโยชน์ได้แน่นอน

1.3 พื้นที่พักอาศัย ต้องการพื้นที่ใช้ประโยชน์รวมกัน 10.156 กม.² อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท

1.3.1 ชุมชนพักอาศัยหนาแน่น

1. ชุมชนอุตสาหกรรม

2. ชุมชนพาณิชยกรรมศูนย์กลางเมือง (เขตสุขาภิบาล)

3. ชุมชนพักอาศัยหนาแน่นอื่นๆ

1.3.2 พื้นที่พักอาศัยเบาบาง ได้แก่พื้นที่ชุมชนเกษตรกรรมโดยทั่วไป โดยเฉพาะในบริเวณที่สูง

1.4 พื้นที่สาธารณประโยชน์สำหรับชุมชนพักอาศัยทั่วไป ต้องการพื้นที่ใช้ประโยชน์รวมกัน 6.361 กม.² หรือเมื่อรวมพื้นที่อ่างเก็บน้ำแม่เมาะในปัจจุบัน เป็นพื้นที่สาธารณประโยชน์ 7.161 กม.²

1.5 พื้นที่อุตสาหกรรมอื่นๆ ต้องการพื้นที่ใช้ประโยชน์รวมกัน 0.4784 กม.² อาจแบ่งเป็น 2 ประเภท

1.5.1 อุตสาหกรรมเหมืองแร่และย่อยหิน

1.5.2 อุตสาหกรรมอื่นๆ

1.6 พื้นที่พาณิชยกรรม ต้องการพื้นที่ใช้ประโยชน์รวมกัน 0.0117 กม.²

1.7 พื้นที่โครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

1.7.1 เส้นทางคมนาคม

1.7.2 พื้นที่สาธารณูปโภค-บริการอื่นๆ

1.8 พื้นที่สถาบัน, สถานที่ราชการ ที่สำคัญได้แก่ สำนักงานกิ่งอ.แม่เมาะ และหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง

โดยจะมีกิจกรรมหรือการใช้ที่ดินในรายละเอียดของแต่ละประเภท ซึ่งจะไม่กล่าวถึงในที่นี้ รวมทั้งพื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้ต้นน้ำลำธาร ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่ที่ไม่ยินยอมให้มีการบุกเบิกใช้ประโยชน์ภายในช่วงเวลาดังกล่าว

(2). ความสัมพันธ์ของการใช้ที่ดินหรือกิจกรรม ภายใต้ข้อสมมติว่า โครงการฯ เหมืองแม่เมาะเป็นกิจกรรมหลักของพื้นที่ และมีกิจกรรมอื่นๆดังกล่าวมาแล้วเป็นองค์ประกอบ โดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของการใช้ที่ดินแต่ละประเภท ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่ตั้งและกิจกรรม จากกรณีตัวอย่างและสภาพของกิ่งอ.แม่เมาะในปัจจุบัน อาจสรุปความสัมพันธ์ของการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ ได้ดังนี้ :

ตาราง 7.1 แสดงขนาดความสัมพันธ์ของที่ตั้ง/กิจกรรม รองถาวรไว้ที่คืนมาประเภท

ประเภทการใช้ที่ดิน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	รวม	ลำดับ
ชุมชนพักอาศัยหนาแน่น	4	2	4	3	0	0	1	2	1	1	1	0	0	0	0	3	0	0	3	3	28	13
ชุมชนพักอาศัยเบาบาง	2	4	2	2	1	1	2	2	3	3	3	0	1	2	0	2	2	0	1	1	34	6
พาณิชย์กรรม/บริการ	3	2	4	3	2	1	2	3	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	2	28	13
คมนาคม/ขนส่ง	2	3	3	4	3	3	3	3	2	2	1	1	1	0	0	2	1	2	2	3	41	1
เหมืองถ่านหิน	0	0	1	2	4	2	4	3	1	1	1	0	1	2	3	2	1	3	2	2	38	2
เหมืองแร่อื่น/ขอยหิน	0	0	1	2	3	4	2	2	1	1	1	0	1	2	3	2	1	2	1	0	30	11
อุตสาหกรรม, ไร่ถ่านหิน	0	0	2	2	4	2	4	3	1	1	1	0	0	0	2	2	0	4	2	1	35	5
อุตสาหกรรมทั่วไป	2	2	2	2	3	2	3	4	1	1	1	0	0	0	0	2	0	4	3	2	36	4
คลังกรรม	0	3	1	2	0	0	1	1	4	3	2	0	1	2	1	2	4	0	2	2	34	6
ประมง	0	2	0	2	0	0	1	1	3	3	4	0	0	1	0	2	3	0	3	1	29	12
ป่าไม้อุตสาหกรรม	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	4	2	1	1	0	0	0	1	1	11	20
ป่าเสื่อมสภาพ	0	1	0	2	1	1	1	1	2	1	2	3	4	1	1	0	0	0	1	0	15	19
ที่รกร้างว่างเปล่า	0	1	0	2	2	2	2	1	3	3	3	2	3	4	0	0	2	2	0	0	21	17
ที่ท่าเหมืองถ่านหิน	0	1	1	2	3	3	3	1	2	3	2	2	2	3	4	0	1	1	1	0	20	18
แหล่งน้ำอุปโภค/บริโภค	2	3	1	2	0	0	0	0	3	2	3	0	0	2	2	4	2	0	3	3	34	6
แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	1	2	0	2	1	1	1	1	4	3	3	0	1	3	3	2	4	1	2	1	28	13
แหล่งน้ำเพื่ออุตสาหกรรม	1	2	0	2	3	3	4	4	2	2	1	0	0	3	3	1	2	4	0	1	24	16
สถานพักคนชรา	1	2	1	2	1	0	0	0	3	2	3	2	1	0	2	2	3	1	4	3	37	3
สถานับ/โรงเรียน	2	3	2	2	1	0	0	1	2	1	2	1	1	0	1	2	2	1	4	4	31	10
รวม	20	35	24	43	29	24	31	32	39	33	35	15	27	39	43	31	39	39	34	32		
ลำดับ	19	7	17	1	15	17	13	11	3	10	7	20	16	3	1	13	3	3	9	11		

ประเภทการใช้ที่ดิน

ความสัมพันธ์ของที่ตั้ง

4 = ขนาดความสัมพันธ์สูงสุด 3 = ขนาดความสัมพันธ์สูง 2 = ขนาดความสัมพันธ์ปานกลาง

1 = ขนาดความสัมพันธ์ต่ำ 0 = ไม่มีความสัมพันธ์กัน

(3) แนวทางการใช้ที่ดิน โดยพิจารณาจากจำกัดและศักยภาพของพื้นที่ในด้านต่างๆ รวมทั้งความสัมพันธ์ของการใช้ที่ดินบางประเภท อาจเสนอแนะพื้นที่ที่พึงสำหรับการใช้ที่ดินบางประเภทได้ดังนี้

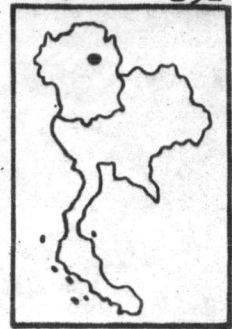
ประเภทการใช้ที่ดิน	พื้นที่ที่พึง	ข้อดี	ข้อเสีย
<p>1. <u>โครงการาเหมืองแม่เมาะ</u></p> <p>1.1 บ่อเหมือง</p> <p>1.2 กองดินทิ้ง</p> <p>1.3 โรงไฟฟ้า (หน่วยที่ 4-9)</p> <p>1.4 ชุมชน, สำนักงานเหมืองแม่เมาะ</p> <p>2. <u>พื้นที่สำหรับการตั้งถิ่นฐานใหม่</u></p> <p>2.1 จากโครงการาเหมืองแม่เมาะ</p>	<p>พื้นที่โครงการาปัจจุบัน</p> <p>พื้นที่ค่านะวันออกของบ่อเหมือง และกองดินทิ้งในปัจจุบันเป็นแนวยาวติดต่อกับป่าสภาพดี</p> <p>พื้นที่ความขนงานของโครงการา</p> <p>ระหว่างทางสายชลโยธิน-สถานีแม่เมาะ, บ้านแม่เมาะ-สถานีแม่จางและทางรถไฟสายเหนือ</p> <p>พื้นที่ความขนงานของโครงการา</p>	<p>เป็นที่ตั้งของแหล่งทรัพยากร</p> <p>1. ใช้เป็นเขตกันชนระหว่างพื้นที่เกษตรกรรมและป่าสภาพดี</p> <p>2. ห่างไกลชุมชนมากกว่าพื้นที่ตั้งความขนงานของโครงการา</p> <p>1. เป็นจุดที่อยู่ไกลบ่อเหมืองและโครงการาเขื่อนแม่จางมากที่สุด</p> <p>2. ไม่เป็นอุปสรรคในการขยายบ่อเหมืองในอนาคต</p> <p>3. เป็นจุดที่สามารถลดความรุนแรงของภาวะมลพิษในระบบบรรยากาศได้</p> <p>1. การคมนาคมสะดวกทั้งทางรถไฟ, รถยนต์</p> <p>2. อยู่ในเขตอิทธิพลของชุมชนอุตสาหกรรม, พาณิชยกรรม ปัจจุบัน</p> <p>3. อยู่ใกล้โรงไฟฟ้าหน่วยที่ 4-9 และเขื่อนแม่จาง</p> <p>1. การคมนาคมทางรถยนต์สะดวก</p> <p>2. อยู่ในเขตอิทธิพลของชุมชนอุตสาหกรรม, พาณิชยกรรม ปัจจุบัน</p> <p>3. อยู่ในพื้นที่ที่ปลอดภัยจากภาวะมลพิษจากการทำเหมืองและโรงไฟฟ้า</p>	<p>ห่างไกลจากบ่อเหมือง, เสียค่าใช้จ่ายในการขนย้ายเปลือกหินสูงขึ้น</p> <p>เปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ซึ่งคงเป็นป่าผสมกับที่รกร้าง</p> <p>สนับสนุนให้เกิดชุมชนขนาดใหญ่ทางตอนใต้ของค.บ้านกง ซึ่งมีโอกาสที่จะถูกรอบง่าก้วยอิทธิพลของ อ.เมืองลำปางได้ง่าย</p>

ประเภทการไร้ที่ดิน	พื้นที่ตั้ง	ข้อดี	ข้อเสีย
2.2 จากโครงการเขื่อนแม่จาง	ทางตะวันตกเฉียงเหนือของชุมชนเคิม, ใกล้เส้นทางบ้าน-เมาะหลวง, บ้านสมจาง	1. การคมนาคมทางรถยนต์สะดวก 2. ใกล้ชุมชนศูนย์กลางสถานีราชการ (กิ่งอำเภอ)	
3. <u>พื้นที่เกษตรกรรม</u>			
3.1 พื้นที่ถกสิกรรม(มีการจัดรูปแบบการไร้ที่ดิน)และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม	บริเวณรอยต่อของร่องน้ำสองสายขึ้นไป, ที่ราบน้ำท่วมถึง, เหนือเขื่อนแม่จาง, อ่างเก็บน้ำ	1. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในพื้นที่สูง 2. สะดวกในการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	บริเวณดังกล่าวมีการกระจายตัวตามธรรมชาติ, ไม่สะดวกแก่การพัฒนา, ส่งเสริมจากภาครัฐ
3.2 พื้นที่สำรองการเกษตรกรรมอื่นๆ	พื้นที่เกษตรกรรมที่รกร้างในเขตพื้นที่สำหรับการขยายตัวประเภทที่ 1	สนับสนุนให้มีการไร้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวอย่างเต็มที่	พื้นที่ดังกล่าวมีป่าไม้ปะปน, การเปลี่ยนแปลงเป็นพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด ทำลายสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ
4. <u>พื้นที่ชุมชนพาณิชยกรรมศูนย์กลางเมือง(เขตสุภาภิมาต)</u>	บริเวณบ้านเมาะหลวง	1. เป็นชุมชนศูนย์กลางตามธรรมชาติ 2. เป็นที่ตั้งของสถานีราชการ	ราคาความเจริญก้าวหน้าโครงสร้างพื้นฐาน (เส้นทางคมนาคม, การไฟฟ้า, ประปา)
5. <u>พื้นที่สถานีราชการ</u>	ทางเหนือของพื้นที่ตั้งในปัจจุบัน ทางตะวันออกของเส้นทางพหลโยธิน-สถานีแม่เมาะ	1. ป้องกันปัญหาในการพัฒนาเมืองในระยะต่อไป 2. สนับสนุนให้เกิดความเจริญในบริเวณตอนกลางและตอนบนของพื้นที่	เสียค่าใช้จ่ายในการโยกย้าย
6. <u>พื้นที่อุตสาหกรรมอื่นๆ</u>			
6.1 อุตสาหกรรมหนักที่เกี่ยวข้องกับถ่านหินในถ้ำ	ตอนตะวันออกเฉียงเหนือของโครงการท่าคอนโค, ติดกับถนนบ้านเมาะหลวง-บ้านสมจาง ตอนใต้ของพื้นที่โครงการ	สนับสนุนการกระจายตัวของชุมชนอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม 1. การคมนาคมสะดวก 2. อยู่ในเขตชุมชน, พื้นที่อุตสาหกรรมในปัจจุบันอยู่แล้ว	1. การคมนาคมไม่สะดวกโดยเปรียบเทียบ 2. มีโอกาสก่อให้เกิดภาวะมลพิษแก่พื้นที่ชุมชน(ศูนย์กลาง) เพิ่มระดับความรุนแรงของภาวะมลพิษเนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรม
6.2 อุตสาหกรรมอื่นๆ	กระจายตัวไปทางแหล่งวิถุกุคิม เช่นแหล่งแร่หรือป่าเศรษฐกิจ	ลดต้นทุนการขนส่งวิถุกุคิม	

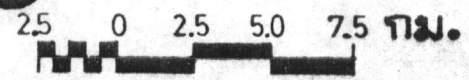
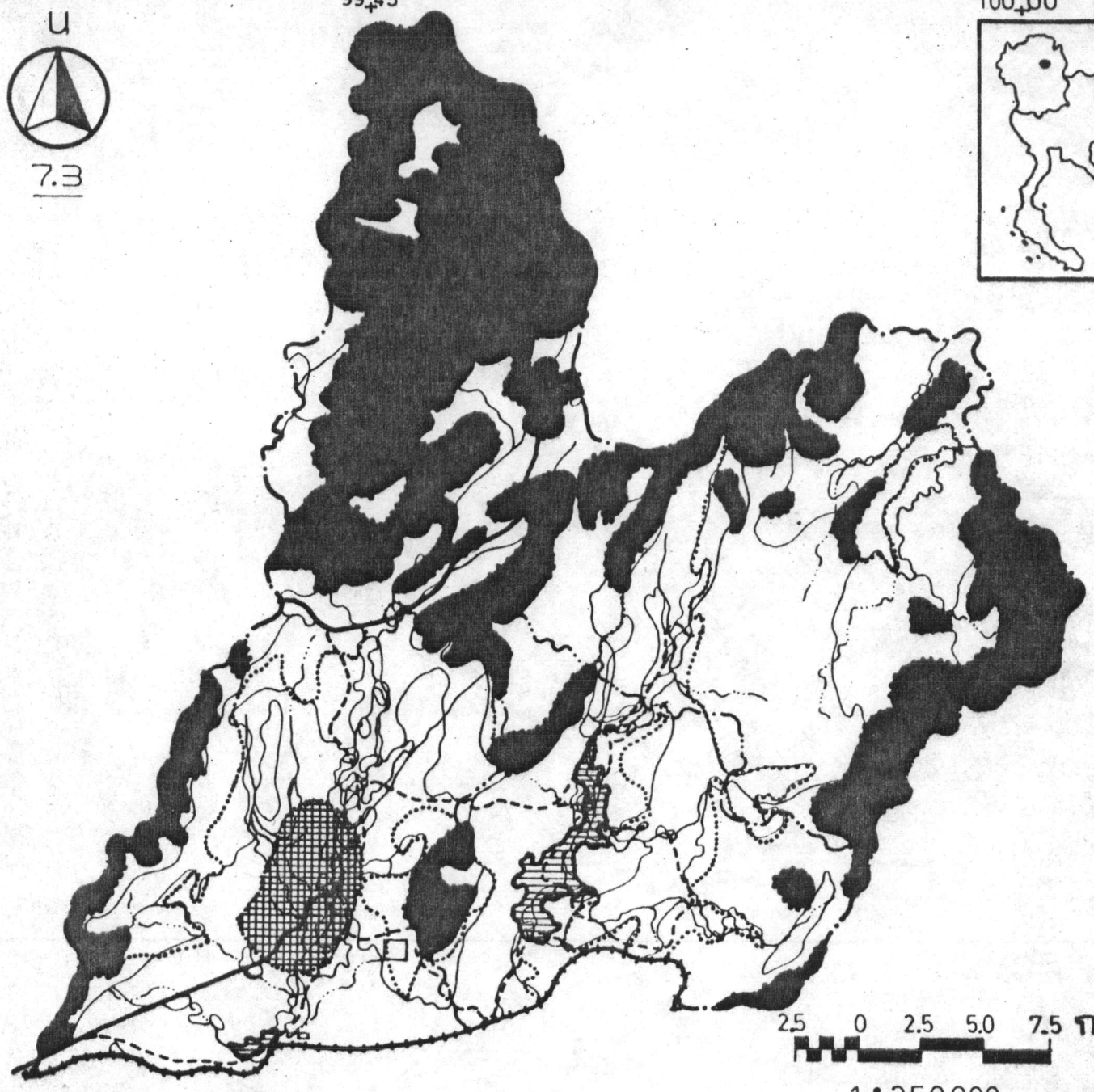
99.45

100.00 292

18.30

18.15

1 : 250,000

**กิ่งอำเภอแม่เมาะ
จังหวัดตาก**

แสดง ป่าสนอานะ พื้นที่อนุรักษ์

- เขตกิ่งอ.แม่เมาะ
- เขตตำบล
- เขตอนุรักษ์ป่าไม้
- เขตที่อาจขยายตัว
- เขตการไร้ที่ดิน
- เส้นทางอากาศ
- เส้นทางอากาศ
- +++++ เส้นทางรถไฟ
- ~ ~ ~ ~ ~ ร่องน้ำธรรมชาติ

- พื้นที่อนุรักษ์แหล่งน้ำ
- พื้นที่อนุรักษ์ถ่านลิกไนต์
- พื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้

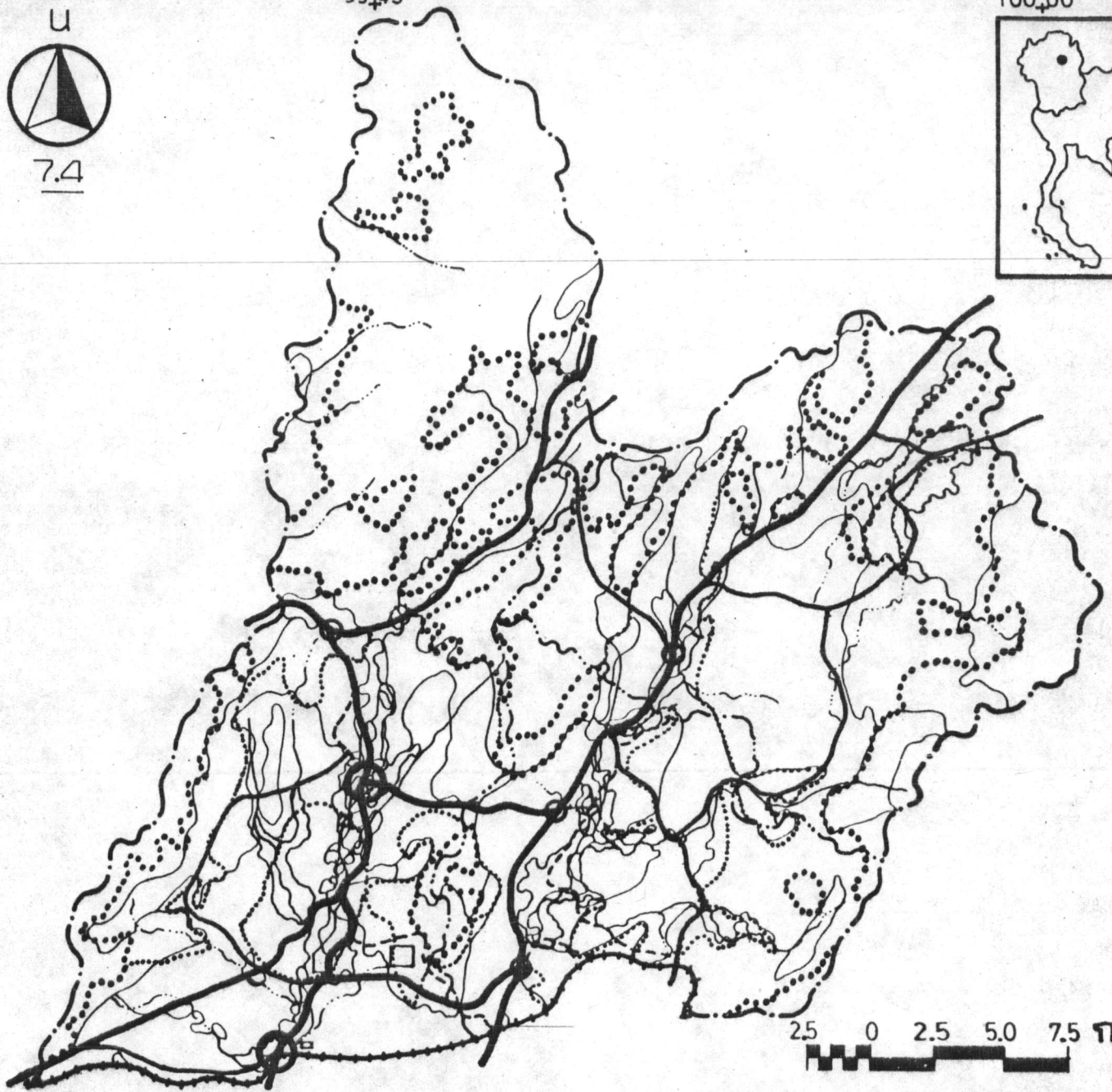

99.45

100.00 293

18.30

2.5 0 2.5 5.0 7.5 กม.

1:250,000

กิ่งอำเภอแม่เมား จังหวัดตาก

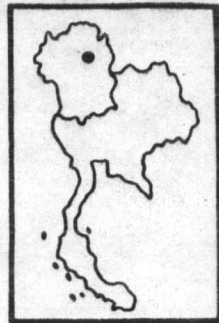
แสดง ข้อเสนอแนะ: เส้นทางคมนาคม

- เขตกิ่งอ.แม่เมား
- เขตตำบล
- เขตอนุรักษป่าไม้
- เขตที่อาจขยายตัว
- เขตการไร่ที่ดิน
- เส้นทางอากาศยาง
- เส้นทางจตุกรัง
- เส้นทางรถไฟ
- ร่องน้ำธรรมชาติ

- เส้นทางหลัก (ลาดยาง)
- เส้นทางรอง (ลูกรัง)
- ศูนย์กลางหลัก
- ศูนย์กลางรอง

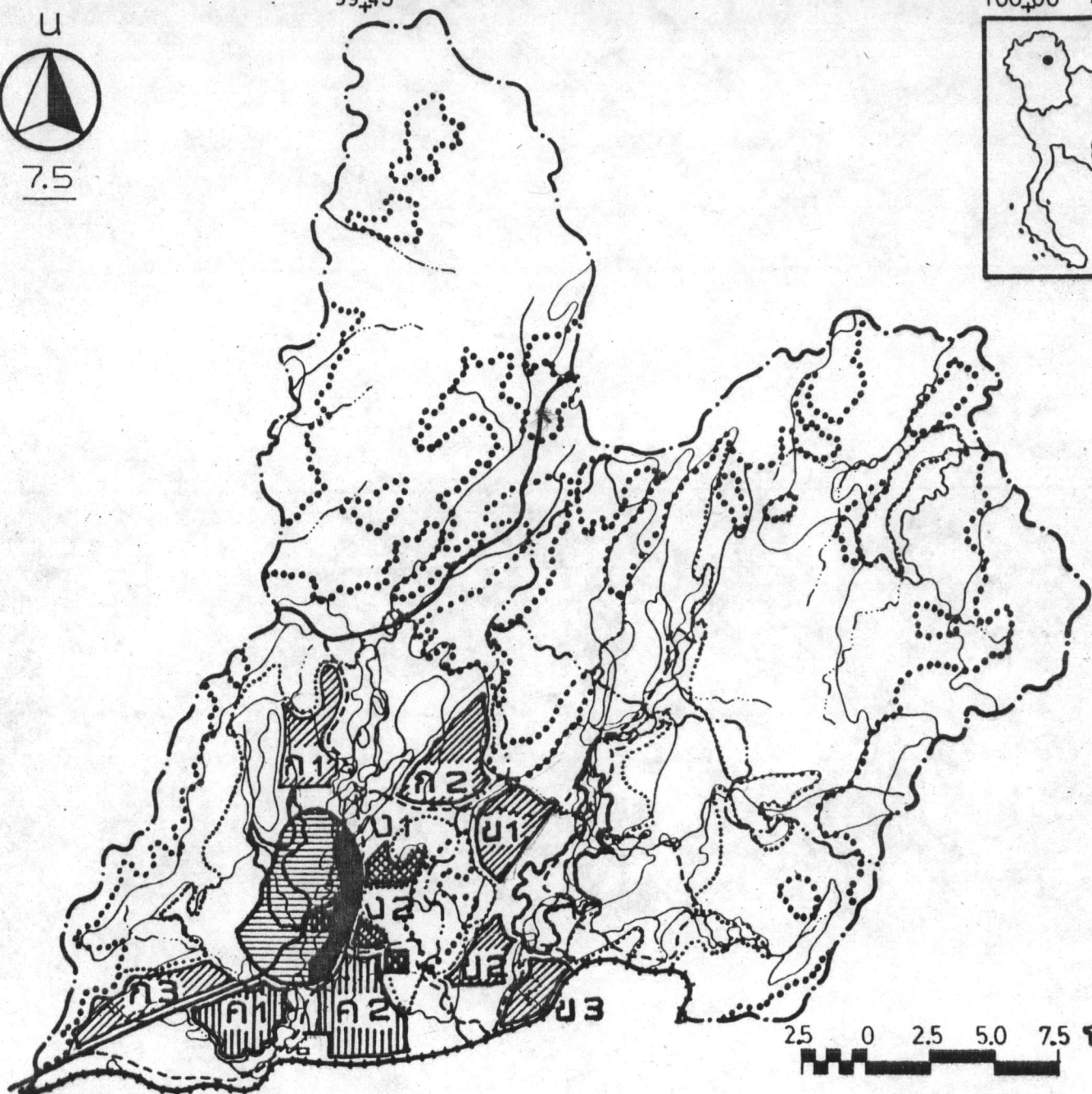
99.45

100.00 294

18.30

18.15

2.5 0 2.5 5.0 7.5 กม.

1:250,000

กิ่งอำเภอแม่เมาะ จังหวัดตาก

- เขตกิ่งอ.แม่เมาะ
- เขตตำบล
- เขตอนุรักษ์ป่าไม้
- เขตที่อาจขยายตัว
- เขตการไร่น้ำกิน
- เส้นทางสายอากาศ
- เส้นทางอากาศ
- ==== เส้นทางรถไฟ
- ~ ~ ~ ~ ~ ร่องน้ำธรรมชาติ

แสดง ข้อเสนอนี้: พื้นที่โครงการฯ
เหมืองแม่เมาะและองค์ประกอบฯ

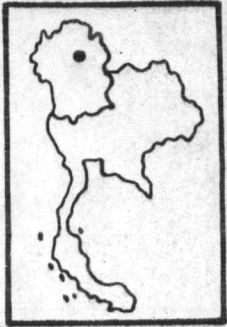
- แหล่งสะสมตัวของดินเหนียว
- พื้นที่บ่อเหมือง
- พื้นที่โรงไฟฟ้า
- พื้นที่ตั้งถิ่นฐาน, แม่เมาะ
- พื้นที่ตั้งถิ่นฐาน, แม่ขาง
- ชุมชนเหมือง, องค์ประกอบ
- พื้นที่กองดินทิ้ง
- แหล่งน้ำเพื่ออุตสาหกรรม

1,2,3 ทางเลือก

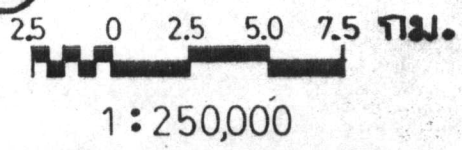
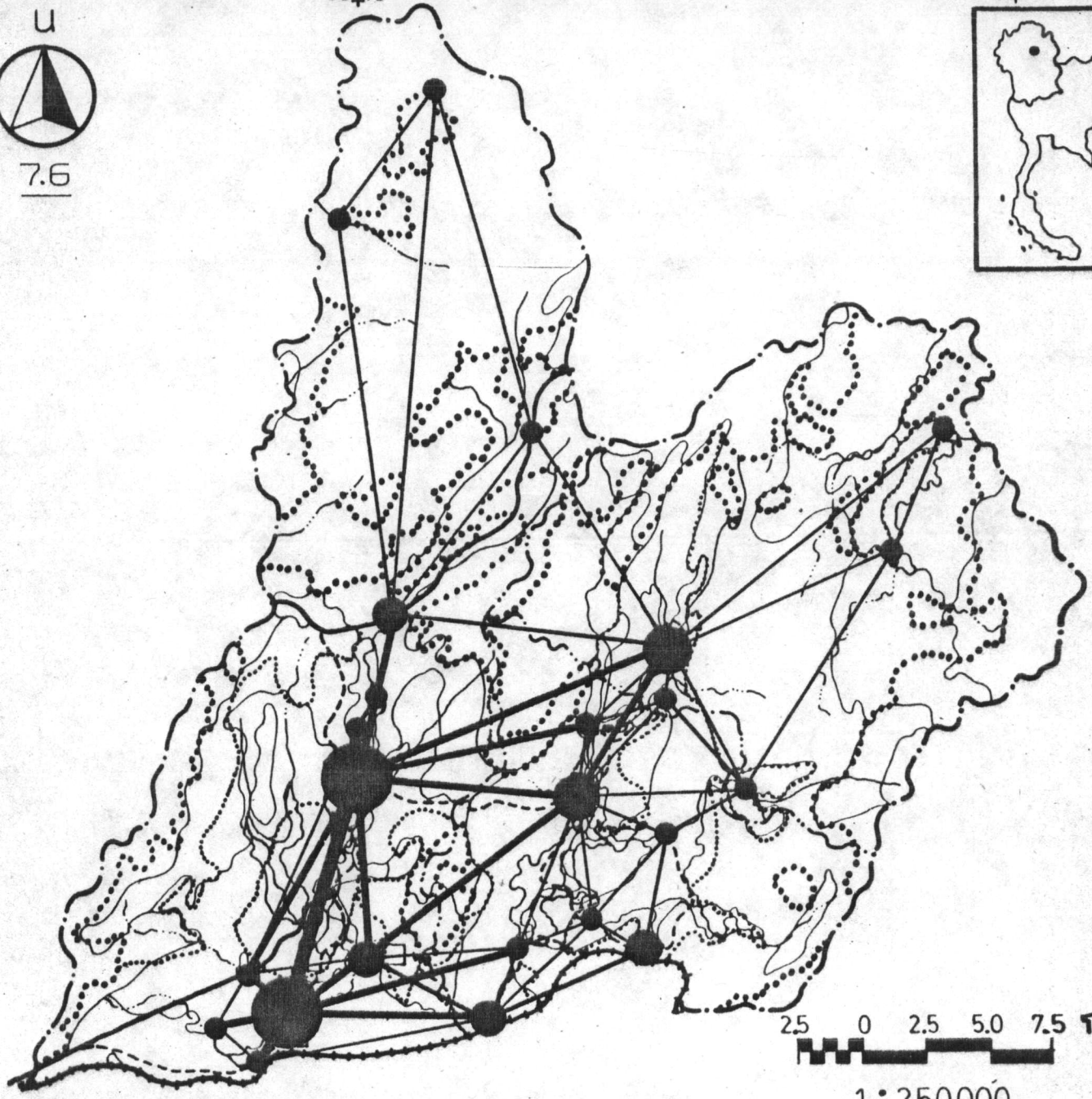
99.45

100.00 295

18.30

18.15

กิ่งอำเภอแม่เมาะ จังหวัดตาก

แสดง ข้อเสนอนี้: พื้นที่ชุมชน และ
ระบบชุมชน

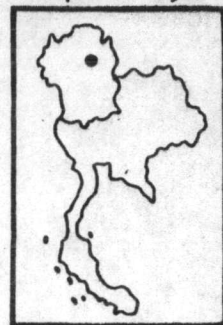
- เขตกิ่งอ.แม่เมาะ
- เขตตำบล
- เขตอนุรักษป่าไม้
- เขตที่อาจขยายตัว
- เขตการไร่ที่กิน
- เส้นทางลาคยาง
- เส้นทางาตุกรัง
- ==== เส้นทางรถไฟ
- ~~~~~ ร่องน้ำธรรมชาติ

- ชุมชนระดับ 4
- ชุมชนระดับ 3
- ชุมชนระดับ 2
- ชุมชนระดับ 1

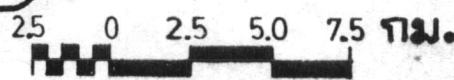
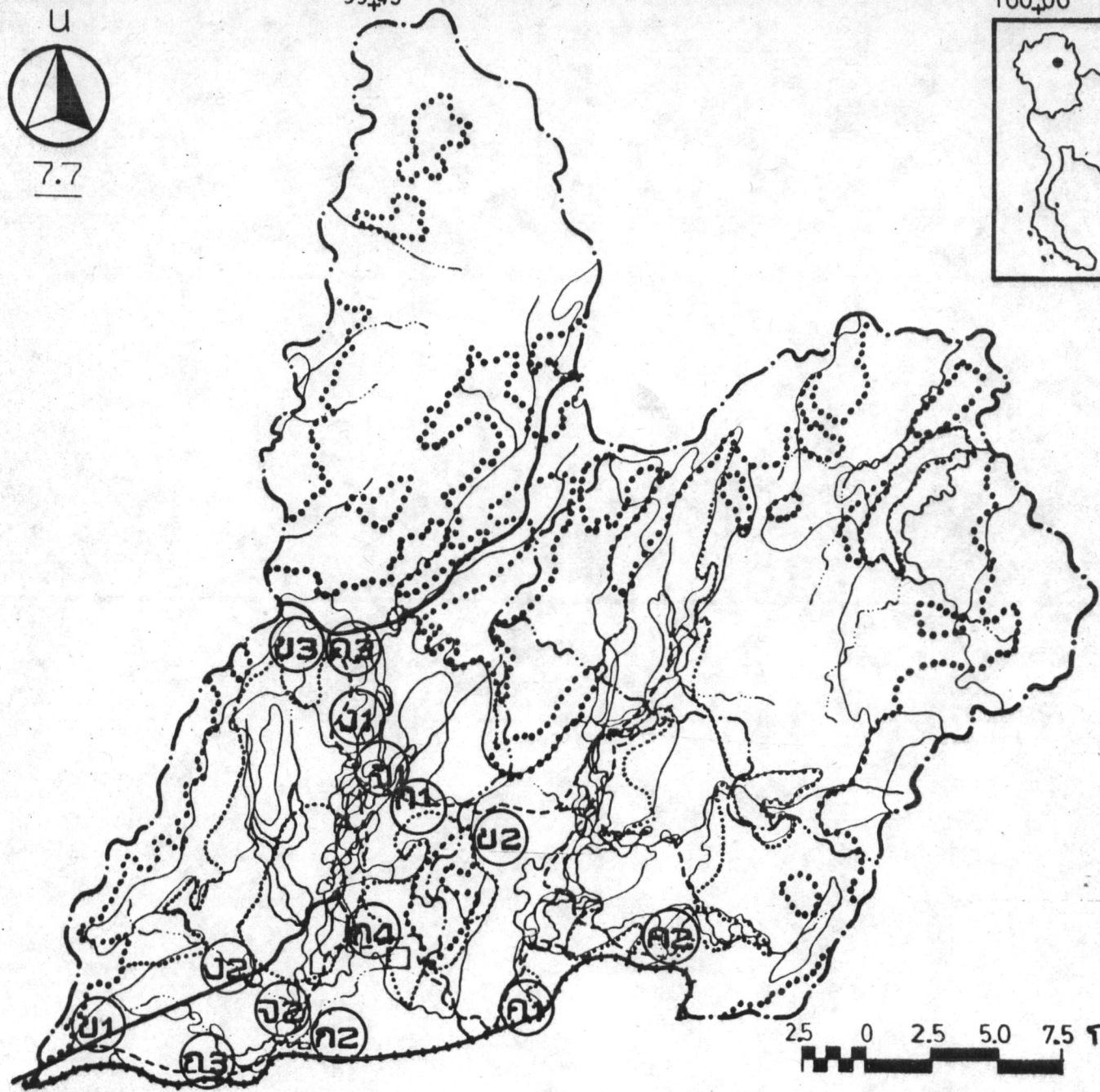
99.45

100.00 296

18.30

18.15

1:250,000

กิ่งอำเภอแม่เมว จังหวัดตาก

แสดง บ่อเสอแนะ พื้นที่อุตสาหกรรม

—•—•—	เขตกิ่งอ.แม่เมว	—	เส้นทางลาดยาง
—•—•—	เขตตำบล	---	เส้นทางลูกรัง
	เขตอนุรักษ์ป่าไม้	====	เส้นทางรถไฟ
	เขตที่อาจขยายตัว	~~~~	ร่องน้ำธรรมชาติ
—	เขตการไร้ที่ดิน		

- ก จุดสหกรณ์ที่ใช้ประโยชน์จากถ่านหินในดี
- ข จุดสหกรณ์ที่ใช้ประโยชน์จากหินปูน
- ค จุดสหกรณ์แปรรูปไม้
- ง จุดสหกรณ์ต่อเนื่องการเกษตร (ไม่รวมโรงสีข้าว)
- จ จุดสหกรณ์บริการ
- 1,2,3,4 ทางเลือก

99.45

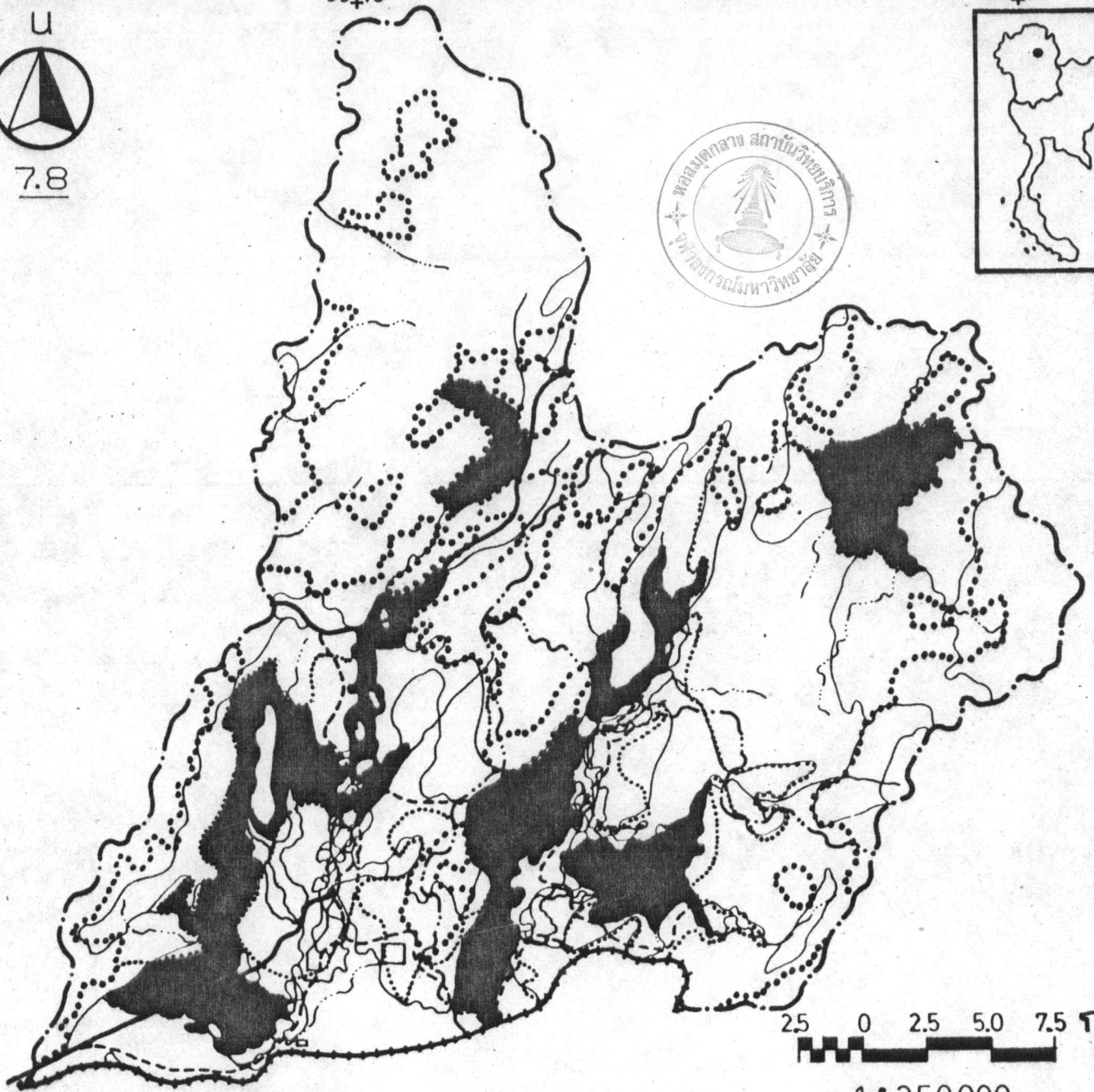
100.00 297

7.8

18.30

2.5 0 2.5 5.0 7.5 กม.

1 : 250,000

กิ่งอำเภอแม่เมว: จังหวัดตาก

แสดง ข้อเสนอนะ พื้นที่กิจกรรม

- เขตกิ่งอ.แม่เมว
- เขตตำบล
- เขตอนุรักษ์ป่าไม้
- เขตที่อาจขยายตัว
- เขตการไร่ที่กิน
- เส้นทางสายอากาศ
- เส้นทางลูกรัง
- ==== เส้นทางรถไฟ
- ~ ร่องน้ำธรรมชาติ

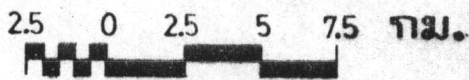
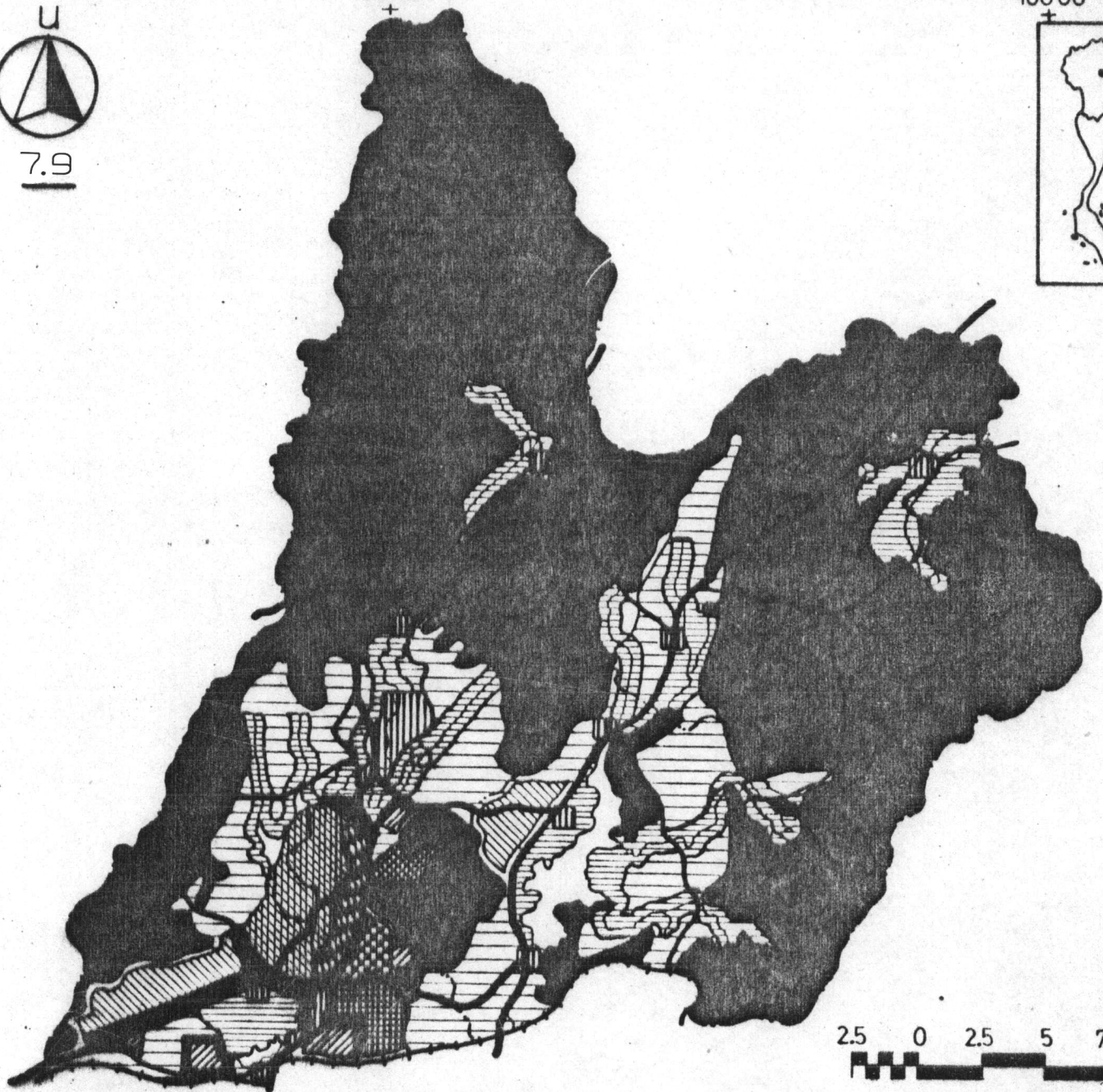
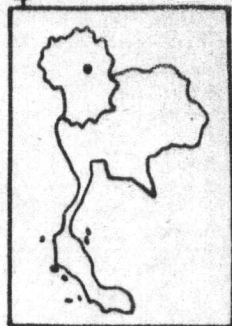

7.9

99°45'

100°00'

298

1 : 250,000

กิ่งอำเภอแม่เมาะ จังหวัด ลำปาง

แสดง แนวทางการใช้ที่ดิน

- เขตกิ่งอ.แม่เมาะ
- เขตตำบล
- เส้นทางคมนาคม

พื้นที่อนุรักษ์ป่าไม้	พื้นที่องค์ประกอบเหมือนเมืองอื่น
พื้นที่ชุมชนเมืองแม่เมาะ	พื้นที่กิจกรรม (มีการจัดรูป)
พื้นที่ชุมชนหนาแน่น	พื้นที่สำรองเกษตรกรรม
พื้นที่อนุรักษ์ถ่านลิกไนต์	พื้นที่อุตสาหกรรม
พื้นที่บ่อเหมือง	พื้นที่ตั้งถิ่นฐานใหม่
พื้นที่กองกินทิ้ง	พื้นที่แหล่งน้ำ